

Pan
Czesław Woliński
Burmistrz Nowego
ul. Plac Św. Rocha 5
86-170 Nowe

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2137 ze zm.) oraz § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. Nr 167, poz. 1747), Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Nowem kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych Gminy Nowe, udokumentowaną protokołem kontroli Nr RIO/KF/21/2021 z dnia 9 sierpnia 2021 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Panu Burmistrzowi w dniu jego podpisania.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono nienależyte wykonywanie przez Burmistrza Nowego obowiązków w zakresie kontroli zarządczej, poprzez:

- niepowierzenie Skarbnikowi Gminy oraz Głównemu Księgowemu Urzędu Gminy w Nowem odpowiedzialności w zakresie:
 - a) prowadzenia rachunkowości jednostki;
 - b) wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi;
 - c) dokonywania wstępnej kontroli:
 - zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
 - kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych,

(strona 5 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/64, 21/21/VI/275-276),

Kontrolujący ustalili, że w kartach służby Skarbnika (z dnia 1 grudnia 2014 r.) oraz Głównego Księgowego Urzędu Gminy (z dnia: 1 grudnia 2014 r., 1 grudnia 2017 r. i 21 września 2020 r.) Burmistrz Nowego określił obowiązki ww. pracowników, w tym wynikające z zapisu art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach

publicznych. W żadnym z wymienionych dokumentów nie zostało dokonane powierzenie odpowiedzialności za obowiązki wynikające ze wskazanych zapisów ustawy. Zasady ponoszenia odpowiedzialności nie zostały również ustalone w regulaminach organizacyjnych Urzędu Gminy w Nowem, wprowadzonych na mocy zarządzeń Burmistrza Nr: 182/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. oraz 206/2020 z dnia 30 września 2020 r.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 54 ust. 1 i ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie:

- 1) prowadzenia rachunkowości jednostki;
- 2) wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi;
- 3) dokonywania wstępnej kontroli:
 - a) zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
 - b) kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Przepisy dotyczące głównego księgowego stosuje się odpowiednio do skarbnika gminy.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi Burmistrz Nowego jako kierownik jednostki na podstawie art. 54 ust. 1 w związku z art. 68 ust. 2 pkt 1 oraz art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

- nawiązanie stosunku pracy na stanowiskach: Dyrektora Centrum Kultury „Zamek” (1 stycznia 2001 r.) oraz Kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej (1 sierpnia 2011 r.) z Panem Andrzejem Gappa na czas nieokreślony, tj. niezgodnie z art. 15 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, które stanowią, że dyrektora powołuje się na okres od trzech do siedmiu lat (strony 17-19 protokołu kontroli kompleksowej, strony 2-3 protokołu kontroli problemowej Nr RIO/KF/28/2021, akta kontroli problemowej 28/21/1-5, strony 2-3 protokołu kontroli problemowej Nr RIO/KF/29/2021, akta kontroli problemowej Nr 29/21/1-5),

Kontrolujący stwierdzili, że na ww. stanowiskach został zatrudniony przez Burmistrza Pan Andrzej Gappa. Kierownik ww. instytucji kultury był upoważniony do autoryzowania przelewów środków pieniężnych w systemie bankowości elektronicznej wraz z Księgowym Centrum Kultury „Zamek” w Nowem oraz Starszym Księgowym Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem Panią Jolantą Madziąg.

Konsekwencją zatrudnienia na przywołanych stanowiskach kierowniczych i księgowych tych samych osób było umożliwienie dowolnego dokonywania przelewów środków pomiędzy rachunkami bankowymi prowadzonymi przez Bank Spółdzielczy w Nowem dla Centrum Kultury „Zamek” oraz Gminnej Biblioteki Publicznej bez jakiegokolwiek podstawy. Inspektorzy na podstawie badanej próby ustalili, że pomiędzy ww. jednostkami dokonano przelewów na łączną kwotę 91.000,00 zł.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest Burmistrz Nowego, na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. 68 ust. 2 art. 69 ust. 1 pkt ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Burmistrz w trakcie kontroli odwołał ww. osobę ze stanowisk: Dyrektora Centrum Kultury „Zamek” oraz Kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem w drodze zarządzeń Nr: 264/2021 i 265/2021 z dnia 23 kwietnia 2021 r. oraz nadal wyznaczył jedną osobę, której powierzył obowiązki w zakresie kierowania ww. samorządowymi instytucjami kultury do czasu powołania Dyrektora i Kierownika, wyłonionych w trybie przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, jednak nie dłużej niż do 31 marca 2022 r.

- niepodjęcie działań zmierzających do rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem samorządowym zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku Głównego Księgowego Urzędu Gminy w Nowem w związku z jednoczesnym wykonywaniem pracy na stanowiskach: Księgowego w Centrum Kultury „Zamek” (1/2 etatu) oraz Starszego Księgowego w Gminnej Bibliotece Publicznej (1/8 etatu) (strony 17-18 protokołu kontroli kompleksowej, akta kontroli kompleksowej Nr: 21/21/VI/64, 21/21/247-252, 21/21/VI/275-276, strona 3 protokołu kontroli problemowej Nr RIO/KF/28/2021, akta kontroli problemowej Nr: 28/21/6, 28/21/12, strona 3 protokołu kontroli problemowej Nr RIO/KF/29/2021, akta kontroli problemowej Nr: 29/21/6, 29/21/8),

Podczas kontroli ustalono, że pracownik samorządowy – Pani Jolanta Madziąg, której z dniem 1 kwietnia 2005 r. powierzono stanowisko Głównego Księgowego Urzędu Gminy (uprzednio Zastępcy Skarbnika, zatrudniony w Urzędzie na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy), wykonywała równocześnie pracę na stanowiskach:

- Księgowego w Centrum Kultury „Zamek” od 1 stycznia 2005 r. na czas nieokreślony w wymiarze 1/2 etatu,
- Starszego Księgowego w Gminnej Bibliotece Publicznej w Nowem od 1 kwietnia 2010 r. na czas nieokreślony w wymiarze 1/8 etatu.

Stosownie do art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (obowiązującej do 31 grudnia 2008 r.) oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (obowiązującej od 1 stycznia 2009 r.), pracownik samorządowy nie może wykonywać zajęć pozostających w sprzeczności lub związanych z zajęciami, które wykonuje w ramach obowiązków służbowych, wywołujących uzasadnione podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

Na podstawie zapisów obowiązujących regulaminów organizacyjnych Urzędu Gminy w Nowem, wprowadzonych na mocy zarządzeń Burmistrza Nr: 182/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. oraz 206/2020 z dnia 30 września 2020 r., ustalono, że Główny Księgowy Urzędu pełnił funkcję Kierownika Referatu Budżetu i Finansów. W ww. dokumentach wskazano, że do zadań i kompetencji Referatu należało m. in: weryfikowanie planów finansowych gminnych jednostek organizacyjnych, sprawowanie kontroli nad należyтым wykonywaniem obowiązków przez głównych księgowych jednostek organizacyjnych, kontrola i rozliczanie dotacji podmiotowych, kontrola finansowa podległych jednostek w ramach kontroli zarządczej.

Dodatkowo obowiązki związane z rozliczaniem udzielonych dotacji zostały powierzone przez Burmistrza Nowego Główny Księgowy Urzędu Gminy (karty służby z dni: 1 grudnia 2014 r., 1 grudnia 2017 r. i 21 września 2020 r.).

Z kolei w regulaminie organizacyjnym Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem z dnia 11 lutego 2014 r., Kierownik określił zadania Księgowego Biblioteki, do których należało m.in.: opracowywanie projektów planów finansowych jednostki, dokonywanie bieżącej analizy wykonania planów finansowych i bieżące informowanie kierownika jednostki o stopniu jego realizacji oraz prawidłowości wykorzystania otrzymanych środków, prowadzenie ksiąg rachunkowych jednostki oraz sporządzanie sprawozdań finansowych i innych z zakresu działania jednostki.

Dyrektor Centrum Kultury „Zamek” nie potwierdził w formie pisemnej zakresu obowiązków Księgowego, jednakże zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, samorządowe osoby prawne zobowiązane są do prowadzenia rachunkowości zgodnie z przepisami przywołanej ustawy. Stosownie do art. 4 ust. 3 pkt 2-6 tej ustawy rachunkowość jednostki obejmuje:

- prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym,
- okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów,
- wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego,
- sporządzanie sprawozdań finansowych,
- gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą.

Konkludując należy podkreślić, że pracownik wykonywał na stanowiskach: Księgowego Centrum Kultury „Zamek” oraz Starszego Księgowego w Gminnej Bibliotece Publicznej w Nowem zadania związane z zajęciami wykonywanymi w ramach obowiązków służbowych na stanowisku Głównego Księgowego Urzędu Gminy, co stanowiło naruszenie przywołanych przepisów ustawy o pracownikach samorządowych.

Ponadto kontrolujący stwierdzili, że pracownik zatrudniony na ww. stanowiskach został upoważniony do autoryzowania przelewów środków pieniężnych w systemie bankowości elektronicznej w: Urzędzie Gminy w Nowem wraz z Burmistrzem oraz Sekretarzem, Centrum Kultury „Zamek” w Nowem wraz z Dyrektorem oraz Gminnej Bibliotece Publicznej w Nowem wraz z Kierownikiem.

Konsekwencją zatrudnienia na przywołanych stanowiskach tej samej osoby było stworzenie możliwości dokonywania przelewów środków pomiędzy rachunkami bankowymi prowadzonymi przez Bank Spółdzielczy w Nowem dla Centrum Kultury „Zamek”, Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Urzędu Gminy bez jakiegokolwiek weryfikacji.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest Burmistrz Nowego, na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. z art. 68 ust. 2 art. 69 ust. 1 pkt ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W dniu 26 kwietnia 2021 r. Burmistrz Nowego rozwiązał z Głównym Księgowym Urzędu Gminy w Nowem stosunek pracy bez wypowiedzenia z powodu rażącego naruszenia obowiązków związanych z dbałością o środki publiczne.

- naruszenie przez Burmistrza Nowego kompetencji Skarbnika Gminy, poprzez powierzenie Głównemu Księgowemu Urzędu Gminy w kartach służby z dnia: 1 grudnia 2017 r. i 21 września 2020 r. obowiązków w zakresie kontrasygnowania oświadczeń woli mogących skutkować powstaniem zobowiązań finansowych Gminy Nowe w okresie nieobecności Skarbnika Gminy Nowe (akta kontroli Nr 21/21/VI/64),

Zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej. Zatem Skarbnik Gminy posiada wyłączne kompetencje do udzielania innym osobom upoważnienia w powyższym zakresie.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest Burmistrz Nowego, na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

W dniu 26 kwietnia 2021 r. Burmistrz Nowego rozwiązał z Głównym Księgowym Urzędu Gminy w Nowem stosunek pracy bez wypowiedzenia z powodu rażącego naruszenia obowiązków związanych z dbałością o środki publiczne.

- powierzenie pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku podinspektora ds. księgowości budżetowej w Referacie Budżetu i Finansów prowadzenia zarówno gospodarki drukami ścisłego zarachowania (w tym czekami gotówkowymi), jak i obsługi kasowej Urzędu Gminy w Nowem oraz sporządzania przelewów bankowych drogą elektroniczną i drogą

ręczną na podstawie zatwierdzonych do wypłaty dokumentów finansowych, w sytuacji, gdy zgodnie z przepisami obowiązującej w jednostce instrukcji kasowej, pracownik był upoważniony do pobierania gotówki z rachunków bankowych jednostki (akta kontroli Nr: 21/21/VI/64, 21/21/VI/99),

Podczas kontroli ustalono, że kierownikiem Referatu Budżetu i Finansów oraz bezpośrednim przełożonym podinspektora ds. księgowości budżetowej był Główny Księgowy Urzędu Gminy w Nowem, który posiadał uprawnienie do zlecania pracownikowi innych czynności, zgodnych z zajmowanym stanowiskiem.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest Burmistrz Nowego, na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. z art. 68 ust. 2 art. 69 ust. 1 pkt ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

- nieokreślenie w regulacjach wewnętrznych, obowiązujących w Urzędzie Gminy w Nowem, zasad rozliczania pracowników z pobranych czeków (strona 188 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/64, 21/21/VI/92, 21/21/VI/100-101),

W kontrolowanej jednostce nie monitorowano, czy wydane przez podinspektora ds. księgowości budżetowej чеки zostały zrealizowane w banku prowadzącym obsługę jednostki i czy nie doszło do ich zaginięcia.

Konsekwencją powyższej nieprawidłowości było dopuszczenie do pobrania w dniu 31 grudnia 2015 r. przez Głównego Księgowego Urzędu Gminy w Nowem Panią Jolantę Madziąg чеку o numerze 3031576945, wydanego do rachunku sum depozytowych, który nie został do dnia 12 maja 2021 r. zrealizowany (pismo BS/WH/5/2021 z Banku Spółdzielczego w Nowem) lub zwrócony podinspektorowi ds. księgowości budżetowej w Referacie Budżetu i Finansów, prowadzącemu ewidencje druków ścisłego zarachowania.

W opisanym powyżej przypadku wydanie чеку nastąpiło na rzecz osoby będącej bezpośrednim przełożonym pracownika prowadzącego ewidencję druków ścisłego zarachowania.

Faktu niezrealizowania ww. чеку nie stwierdziła także komisja inwentaryzacyjna podczas spisu, dokonanego w dniu 31 grudnia 2015 r. w obecności podinspektora ds. księgowości budżetowej. Komisja ustaliła, że stan gotówki w kasie, wynikający z raportu kasowego „Depozyty” wynosił 0,00 zł, natomiast stan czeków gotówkowych do rachunku sum depozytowych był zgodny ze stanem wykazany w księdze druków ścisłego zarachowania.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest Burmistrz Nowego, na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. z art. 68 ust. 2 art. 69 ust. 1 pkt ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

- dopuszczenie do korzystania z indywidualnego dostępu do systemu informatycznego (loginu oraz hasła) przypisanego podinspektorowi ds. księgowości budżetowej (kasjerowi), przez innych pracowników podczas jego nieobecności (strona 208 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/I/22-23, 21/21/VI/189, 21/21/VI/261-262),

W złożonych podczas kontroli wyjaśnieniach (29 kwietnia 2021 r.) podinspektor ds. księgowości budżetowej wskazał, że *„(...) program (...), moduł „KASA” jest obsługiwany przeze mnie, lecz na polecenie służbowe głównej księgowej, każdy kto mnie zastępował wchodził do kasy na moje konto operatora i działał na moim koncie kasowym (...). Nikt więcej nie miał utworzonego swojego konta do obsługi. Jak wracałam z urlopu na co dzień, każda inna osoba, która mnie zastępowała łącznie z główną księgową wchodziła na moje hasło do programu (...). Tak było praktykowane w Urzędzie przez wszystkie lata do dnia dzisiejszego, co potwierdzają osoby, które mnie zastępowały.”*

Powyższym działaniem naruszono zapisy obowiązujących w jednostce zasad rachunkowości (zasad ochrony danych) wprowadzonych zarządzeniem Nr: 153/2012

z dnia 31 lipca 2012 r., 204/2017 z dnia 27 lipca 2017 r. oraz „Polityki Bezpieczeństwa Informacji” (zarządzenia Nr: 90/15 z dnia 17 listopada 2015 r., 174/2017 z dnia 20 lutego 2017 r.), zastąpionej „Polityką Ochrony Danych” (zarządzenie Nr 275/2018 z dnia 8 czerwca 2018 r.), zgodnie z którymi użytkownicy systemów informatycznych powinni posiadać imienne konta z hasłami dostępu.

Ponadto, stosownie do zapisów obowiązującej od 8 czerwca 2018 r. „Polityki Ochrony Danych” co najmniej raz na kwartał powinna zostać przeprowadzona przez informatyka okresowa kontrola uprawnień i kont użytkowników, w celu weryfikacji, czy użytkownicy posiadają uprawnienia adekwatne do wykonywanej pracy w systemach informatycznych (punkt 17.1).

Złożone w toku kontroli wyjaśnienia, wskazują na nieegzekwowanie obowiązku dokonywania okresowej kontroli uprawnień.

Osobami odpowiedzialnymi za nieprawidłowość są:

- Podinspektor ds. księgowości budżetowej (kasjer), który zgodnie z § 4 ust. 2 „Instrukcji kasowej” (zarządzenie Nr 92/2009 z dnia 5 czerwca 2009 r.) odpowiada za stan gotówki w kasie, funkcjonowanie kasy oraz powierzone mienie,
 - Burmistrz Nowego, na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. z art. 68 ust. 2 art. 69 ust. 1 pkt ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- przechowywanie środków identyfikacji elektronicznej (kart oraz numerów PIN), służących do akceptacji dyspozycji przelewów w ramach usług bankowości elektronicznej w pomieszczeniu kasy, czego konsekwencją było ich wykorzystanie w 2018 r. przez osoby nieuprawnione i dokonanie w sposób niekontrolowany przelewów na rachunki bankowe samorządowych instytucji kultury na łączną kwotę 220.000,00 zł (strony 214-215, 224-227 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/218-219, 21/21/VI/248-255),

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że w kontrolowanej jednostce w dniach: 31 sierpnia 2018 r., 28 września 2018 r. oraz 8 października 2018 r. dokonane zostały przelewy do samorządowych instytucji kultury na łączną kwotę 220.000,00 zł, które zostały autoryzowane przez Głównego Księgowego Urzędu Gminy w Nowem oraz Sekretarza Gminy. Przeprowadzona analiza list obecności Sekretarza Gminy wykazała, że w ww. dniach pracownik przebywał na urlopie wypoczynkowym.

Sekretarz Gminy w dniu 20 kwietnia 2021 r. oświadczył, że „(...) w moim dotychczasowym zatrudnieniu w Urzędzie Gminy Nowe nie upoważniłem nikogo do używania mojej elektronicznej karty podpisów, która miała stanowić zabezpieczenie na wypadek nieobecności innych osób upoważnionych. Dokonana czynność [potwierdzenia dyspozycji przelewów w systemie bankowości elektronicznej] w dniu 16 kwietnia 2021 roku była pierwszą czynnością i jedyną, której dokonałem podczas długoletniej pracy zawodowej w Urzędzie Gminy Nowe. Wszelkie inne użycie mojej elektronicznej karty podpisów zostało dokonane bez mojej wiedzy, zgody i świadomości.” Ponadto Sekretarz wyjaśnił „Na moje pytanie kasjerki (...), dlaczego używa mojej karty, otrzymałem odpowiedź, że tak kazała Główna księgowa (...), i że czynność ta jest wykonywana od bardzo dawna.”

W złożonych na powyższą okoliczność wyjaśnieniach Burmistrz wskazał, że „karty podpisów służące do zatwierdzania przelewów środków pieniężnych realizowanych w ramach bankowości elektronicznej wraz z loginem i pinem były zdeponowane w sejfie pomieszczenia kasowego, co gwarantować miało ich właściwe zabezpieczenie przed utratą albo nieuzasadnionym użyciem. Dostęp do pomieszczenia kasowego miało wąskie grono osób, które z racji wykonywanych obowiązków posiadało moje zaufanie. Główna księgowa zlecając kasjerce wykonywanie przelewów poleciła pobieranie karty i dokonywanie przelewów bez właściwego dysponenta karty. Uregulowań w ramach

kontroli zarządczej co do zabezpieczenia kart nie ma ponieważ ich zdeponowanie w kasie, w mojej ocenie, gwarantowało im wystarczające bezpieczeństwo. Karta moja i Skarbnika również były przechowywane w sejfie. (...)

Ustosunkowując się do wyjaśnień Burmistrza, należy wskazać, że środki identyfikacji elektronicznej (karty oraz numery PIN), były przechowywane w pomieszczeniu kasy, w którym obowiązki wykonywał podinspektor ds. księgowości budżetowej, któremu Burmistrz powierzył obowiązki sporządzania przelewów bankowych drogą elektroniczną i drogą ręczną na podstawie zatwierdzonych do wypłaty dokumentów finansowych. Bezpośrednim przełożonym pracownika był Główny Księgowy Urzędu Gminy.

Stosownie do zapisów umowy z dnia 27 marca 2013 r. o usługi bankowości elektronicznej *„Użytkownik systemu zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy i nieujawniania osobom trzecim jakichkolwiek informacji związanych z bezpieczeństwem i poufnością usługi, w szczególności środków identyfikacji elektronicznej. Użytkownik systemu oświadcza, iż jest świadom oraz akceptuje fakt, że niedopełnienie przez niego obowiązków (...) może powodować zwolnienie banku z jakiegokolwiek odpowiedzialności wobec użytkownika systemu.”*

Dodatkowo w „Polityce Ochrony Danych” (zarządzenie Nr 275/2018 z dnia 8 czerwca 2018 r.) określone zostały zasady korzystania z bankowości elektronicznej, zgodnie z którymi *„Użytkownicy, którzy w zakresie obowiązków mają za zadanie korzystania z bankowości elektronicznej, zobowiązani są do regularnej zmiany hasła oraz nieprzechowywania go w formie pisemnej wraz z loginem. Zabrania się opuszczania stanowiska pracy bez wylogowania się i zamknięcia przeglądarki. (...)”* (punkt 11.9).

Osobami odpowiedzialnymi za nieprawidłowość są:

- Sekretarz Gminy oraz Skarbnik Gminy, którzy udostępnili do przechowywania w pomieszczeniu kasy Urzędu Gminy w Nowem środki identyfikacji elektronicznej (karty oraz numery PIN), służące do akceptacji dyspozycji przelewów w ramach usług bankowości elektronicznej,
 - podinspektor ds. księgowości budżetowej (kasjer), który zgodnie z § 4 ust. 2 „Instrukcji kasowej” (zarządzenie Nr 92/2009 z dnia 5 czerwca 2009 r.) odpowiada za stan gotówki w kasie, funkcjonowanie kasy oraz powierzone mienie,
 - Burmistrz Nowego, na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. z art. 68 ust. 2 art. 69 ust. 1 pkt ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- pobranie przez Głównego Księgowego Urzędu Gminy w Nowem Panią Jolantę Madziąg gotówki z rachunku sum depozytowych w dniach:
- a) 31 lipca 2015 r. na kwotę 70.000,00 zł (wyciąg bankowy Nr 47, czek Nr 3031576944),
 - b) 29 grudnia 2017 r. na łączną kwotę 127.000,00 zł (wyciąg bankowy Nr 72, czeki Nr: 3031576946, 3031576947),
- pomimo niedokonania w ww. dniach w kasie Urzędu Gminy w Nowem żadnych wypłat z podjętych środków.
- (strony 184-186, 192-195 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/I/23, 21/21/VI/84-101, 21/21/VI/122-142),
- sporządzanie w dniach: 31 lipca 2015 r., 28 stycznia 2016 r., 29 grudnia 2017 r., 4 stycznia 2018 r. oraz 26 stycznia 2018 r. raportów kasowych, o łącznej sumie obrotów 394.000,00 zł, przy wykorzystaniu interaktywnych druków zamieszczonych na stronie internetowej lub ręcznie, zamiast w systemie informatycznym wskazanym w zasadach (polityce) rachunkowości (strony 184-186, 192-195 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/I/23, 21/21/VI/84-101, 21/21/VI/122-142),

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że w dniu 31 lipca 2015 r. Główny Księgowy Urzędu Gminy Pani Jolanta Madziąg pobrała czek o numerze 3031576944, co zostało odnotowane w księdze druków ścisłego zarachowania na stronie 172. Na podstawie ww. czeku gotówkowego, Główny Księgowy Urzędu Gminy pobrał z rachunku sum depozytowych kwotę 70.000,00 zł (wyciąg bankowy Nr 47).

Powyższa operacja została ujęta na raporcie kasowym Nr 2/2015 z dnia 31 lipca 2015 r. pod pozycją 1 „*podjęcie gotówki do kasy*”. Do raportu kasowego nie został dołączony dokument źródłowy, tj. odcinek czeku. W ww. dokumencie nie ujęto żadnych operacji związanych z rozchodem zaprzynionych środków pieniężnych. Zgodnie z raportem stan końcowy gotówki wynosił 70.000,00 zł. Kontrolujący ustalili, że przedmiotowy dokument został wygenerowany ze strony internetowej www.druki.gofin.pl i podpisany wyłącznie przez Głównego Księgowego Urzędu w miejscu przeznaczonym dla osoby sporządzającej raport. Zdarzenie gospodarcze zostało ujęte w księgach rachunkowych w rejestrze „*DEPOZYTY*” na kontach: 139-1 „*Inne rachunki bankowe*” po stronie Ma w korespondencji ze stroną Wn konta 141 „*Środki pieniężne w drodze*” oraz 101-5 „*Kasa*” po stronie Wn w korespondencji ze stroną Ma konta 141 „*Środki pieniężne w drodze*”.

W dniu 31 grudnia 2015 r. przeprowadzona została inwentaryzacja kasy, co udokumentowano w „*Protokole*” ze spisu faktycznego kasy Urzędu Gminy w Nowem. Zgodnie z powyższym protokołem rzeczywisty stan depozytów w kasie na dzień 31 grudnia 2015 r., stwierdzony przez komisję inwentaryzacyjną w trzyosobowym składzie w obecności podinspektora ds. księgowości budżetowej (kasjera) wynosił 0,00 zł.

Kwota 70.000,00 zł została zwrócona na rachunek bankowy sum depozytowych w dniu 28 stycznia 2016 r. (wyciąg bankowy Nr 7), po upływie 5 miesięcy i 28 dni. Zwrot kwoty 70.000,00 zł został ujęty w raporcie kasowym Nr 1/2016 sporządzonym za okres od 1 do 28 stycznia 2016 r., pod pozycją 1 „*zwrot salda kasowego na rachunek*”. W ww. dokumencie nie ujęto innych operacji. Zgodnie z raportem stan końcowy gotówki wynosił 0,00 zł. Kontrolujący ustalili, że przedmiotowy dokument został wygenerowany ze strony internetowej www.druki.gofin.pl i podpisany przez: podinspektora ds. księgowości budżetowej (kasjera) w miejscu przeznaczonym dla osoby sporządzającej raport oraz Głównego Księgowego Urzędu Gminy w rubryce „*Sprawdził*”. Do raportu załączony został „*Dowód wypłaty*” Nr 1/2016 z dnia 28 stycznia 2016 r. o treści „*zwrot salda na rachunek*” 70.000,00 zł. Dowód został podpisany przez ww. pracowników. Zdarzenie gospodarcze zostało ujęte w księgach rachunkowych w rejestrze „*DEPOZYTY*” na kontach: 139-1 „*Inne rachunki bankowe*” po stronie Wn w korespondencji ze stroną Ma konta 141 „*Środki pieniężne w drodze*” oraz 101-5 „*Kasa*” po stronie Ma w korespondencji ze stroną Wn konta 141 „*Środki pieniężne w drodze*”.

Zgodnie z wykazem ksiąg rachunkowych oraz wykazem zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych stanowiącym załącznik Nr 6 do zarządzenia Nr 153/2012 Burmistrza Nowego z dnia 31 lipca 2012 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, Urząd Gminy w Nowem prowadzi księgi rachunkowe ręcznie oraz z wykorzystaniem programów komputerowych m.in. KASA – system obsługi kasy urzędu.

W wyjaśnieniach z dnia 12 maja 2021 r. Burmistrz Gminy wskazał, że „*(...) raporty zostały wygenerowane ze strony internetowej www.druki.gofin.pl i nie zostały ujęte w programie księgowym „KASA”. Celem ich wygenerowania było stworzenie*

„podkładek” do zaksięgowania na odpowiednich kontach operacji finansowych. Pani (...) poleciła zaksięgować powyższy raport, czym złamała procedury dotyczące udokumentowania operacji finansowych. Środki te nie zostały wpłacone do kasy Urzędu Gminy w Nowem (...).”

Podobnie w dniu 29 grudnia 2017 r. Główny Księgowy Urzędu Gminy Pani Jolanta Madziąg pobrała czeki o numerach: 3031576946, 3031576947, co zostało odnotowane w księdze druków ścisłego zarachowania na stronie 21. Na podstawie ww. czeków gotówkowych, Główny Księgowy Urzędu Gminy pobrał z rachunku sum depozytowych łączną kwotę 127.000,00 zł (wyciąg bankowy Nr 72). Czeki zostały zatwierdzone przez Sekretarza Gminy (pismo Banku Spółdzielczego w Nowem BS/WH/8/2021 z dnia 17 maja 2021 r.).

Powyższe operacje zostały ujęte w raporcie w kasowym Nr 1/2017 (sporządzonym ręcznie) z dnia 29 grudnia 2017 r. pod poz. 1 i 2 „czek (...) podjęcie do kasy”. Do raportu kasowego zostały dołączone dokumenty źródłowe, tj. odcinki czeków. W ww. dokumencie nie ujęto żadnych operacji związanych z rozchodem zaprzynionych środków pieniężnych. Zgodnie z raportem stan końcowy gotówki wynosił 127.000,00 zł. Przedmiotowy dokument został podpisany wyłącznie przez Głównego Księgowego Urzędu w miejscu przeznaczonym dla osoby sporządzającej raport.

W dniu 29 grudnia 2017 r. przeprowadzona została inwentaryzacja kasy, co udokumentowano w „Protokole” ze spisu faktycznego Kasy Urzędu Gminy w Nowem. Zgodnie z powyższym protokołem rzeczywisty stan depozytów w kasie na dzień 29 grudnia 2017 r., stwierdzony przez komisję inwentaryzacyjną w trzyosobowym składzie w obecności podinspektora ds. księgowości budżetowej (kasjera) wynosił 0,00 zł.

Kwota 70.000,00 zł została zwrócona po 6 dniach na rachunek bankowy sum depozytowych w dniu 4 stycznia 2018 r. (wyciąg bankowy Nr 1). Pozostała suma, tj. 57.000,00 zł została zwrócona po 28 dniach na rachunek bankowy sum depozytowych w dniu 26 stycznia 2018 r. (wyciąg bankowy Nr 4). Zwroty zostały ujęte w raportach kasowych: Nr 1/2018 z dnia 4 stycznia 2018 r. oraz Nr 2/2018 z dnia 26 stycznia 2018 r. pod pozycją 1 „wpłata salda do banku”. Do raportów zostały załączone bankowe dowody wpłaty, na których nie została wskazana osoba dokonująca wpłaty. Powyższe raporty kasowe zostały sporządzone ręcznie z pominięciem systemu informatycznego (moduł „KASA”), służącego do ewidencji operacji gotówkowych w Urzędzie Gminy w Nowem. Ww. raporty kasowe zostały podpisane wyłącznie przez Głównego Księgowego Urzędu. Opisane zdarzenia gospodarcze zostały ujęte w księgach rachunkowych w rejestrze „DEPOZYTY” według wskazanego powyżej schematu.

Zgodnie z wykazem ksiąg rachunkowych oraz wykazem zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych stanowiącym załącznik Nr 6 do zarządzenia Nr 204/2017 Burmistrza Nowego z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, Urząd Gminy w Nowem prowadzi księgi rachunkowe ręcznie oraz z wykorzystaniem programów komputerowych m.in. KASA – system obsługi kasy urzędu.

Stosownie do wprowadzonych w Urzędzie Gminy w Nowem zasad obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych (zarządzenie 45/2011 z dnia 15 kwietnia 2011 r.) *„Dokumenty księgowe podlegają sprawdzeniu i zbadaniu ich legalności, rzetelności oraz prawidłowości zdarzeń i operacji gospodarczych odzwierciedlonych w tych dokumentach. W celu ustalenia czy dokument księgowy odpowiada stawianym wymogom powinien być on sprawdzony pod względem merytorycznym oraz formalnym*

i rachunkowym.” (...) Kontrola merytoryczna dowodów księgowych polega na ustaleniu zgodności danych ze stanem faktycznym i potwierdzeniu, czy dana operacja faktycznie wystąpiła i czy została przeprowadzona prawidłowo. Kontrola merytoryczna polega na zbadaniu (...) czy wyrażona w dowodzie operacja gospodarcza była celowa i zgodna z obowiązującymi przepisami (...), czy planowana operacja gospodarcza znajduje potwierdzenie w założeniach zatwierdzonego planu finansowego, czy zdarzenie gospodarcze przebiegało zgodnie z obowiązującym prawem (...). Kontrola merytorycznej dokonuje kierownik odpowiedniego referatu, samodzielne stanowisko Sekretarz, z-ca burmistrza, kierownik USC lub osoby przez nich upoważnione. (...) Kontrola formalno-rachunkowa dokonywana jest przez pracowników Referatu Budżetu i Finansów. Dokonanie kontroli dokumentu musi być odpowiednio uwidocznione za pomocą podpisu osoby sprawdzającej. Pracownik (...) w razie stwierdzenia nieprawidłowości w przedłożonych dokumentach, zwraca je właściwemu rzeczowo pracownikowi celem usunięcia nieprawidłowości (...).” Wskazać należy, iż zaprezentowane mechanizmy były w opisanym przypadku niewystarczające, ponieważ ww. raporty kasowe poza systemem kasa, sporządzał Główny Księgowy Urzędu Gminy w Nowem (Kierownik Referatu Budżetu i Finansów), który powinien dokonać kontroli merytorycznej, natomiast kontrola formalno-rachunkowa dokumentów należała do osób, będących podwładnymi Głównego Księgowego.

W wyjaśnieniach z dnia 19 maja 2021 r. Burmistrz Gminy wskazał, że: *„(...) raporty zostały wygenerowane najprawdopodobniej ze strony internetowej www.druki.gofin.pl i nie zostały ujęte w stosowanym w UG programie księgowym „KASA”. Celem ich wygenerowania było stworzenie „podkładek” do zaksięgowania na odpowiednich kontach operacji finansowych. Fakt ten narusza powszechnie obowiązujące zasady jak i wewnętrzne uregulowania dotyczące sporządzania dokumentów księgowych. Środki te nie zostały wpłacone do kasy Urzędu Gminy w Nowem i nie zostały zarejestrowane w programie księgowym „KASA”. Operacje związane z pobraniem i zwrotem w/w kwot miały uprawdopodobnić ujęcie ich w księgach rachunkowych (kontach księgowych) ”.*

Osobami odpowiedzialnymi za nieprawidłowość są Główny Księgowy Urzędu Gminy, który dokonał pobrania gotówki na podstawie czeków oraz podinspektor ds. księgowości budżetowej (kasjer), który zgodnie z § 4 ust. 2 „Instrukcji kasowej” (zarządzenie Nr 92/2009 z dnia 5 czerwca 2009 r.) odpowiada za stan gotówki w kasie, funkcjonowanie kasy oraz powierzone mienie.

- dokonanie w 2015 r., w latach 2017-2019 r. oraz 2021 r. wydatków powodujących przekroczenie kwot dotacji podmiotowych dla Centrum Kultury „Zamek” oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem, ustalonych w planach finansowych na łączną kwotę 635.500,00 zł (strony 207-209, 211-218, 220-222 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/V/2, 21/21/VI/64, 21/21/VI/178-179, 21/21/VI/186, 21/21/VI/192, 21/21/VI/201-230, 21/21/VI/235-241, 21/21/VI/254-255, 21/21/VI/275-276).

Stosownie do art. 28 ust. 1, ust. 2 oraz ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej instytucja kultury pokrywa koszty bieżącej działalności i zobowiązania z uzyskiwanych przychodów, którymi są wpływy z prowadzonej działalności, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego, przychody z najmu i dzierżawy składników majątkowych, dotacje podmiotowe i celowe z budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł. Organizator przekazuje instytucji kultury środki finansowe w formie dotacji:

- podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów,
- celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji,

- celowej na realizację wskazanych zadań i programów.

Zgodnie z przywołanymi przepisami, samorządowe instytucje kultury mogą otrzymywać od organizatora środki wyłącznie w formie dotacji (podmiotowych bądź celowych). Inny sposób finansowania działalności ww. podmiotów nie znajduje uzasadnienia. Zatem wymienione powyżej środki finansowe zostały przekazane do jednostek bez podstawy prawnej.

Szczegółowe zestawienie przekazanych środków zaprezentowano w tabeli.

Nr wyciągu bankowego	Data wyciągu	Instytucja	Kwota (w zł)	Data zwrotu	Kwota (w zł)	Nr wyciągu bankowego
244	7.12.2015 r.	CK Zamek	19.500,00	31.12.2015 r.	14.500,00	261
				07.01.2016 r.	5.000,00	3
192	29.09.2017 r.	Biblioteka	10.000,00	29.12.2017 r.	10.000,00*	256
192	29.09.2017 r.	CK Zamek	70.000,00	29.12.2017 r.	70.000,00*	256
231	23.11.2017 r.	Biblioteka	6.000,00	29.12.2017 r.	6.000,00*	256
231	23.11.2017 r.	CK Zamek	30.000,00	29.12.2017 r.	30.000,00*	256
236	30.11.2017 r.	CK Zamek	20.000,00	29.12.2017 r.	20.000,00*	256
236	30.11.2017 r.	Biblioteka	10.000,00	29.12.2017 r.	10.000,00*	256
243	11.12.2017 r.	CK Zamek	30.000,00	29.12.2017 r.	30.000,00*	256
176	31.08.2018 r.	CK Zamek	90.000,00	-	-	-
176	31.08.2018 r.	Biblioteka	30.000,00	-	-	-
196	28.09.2018 r.	CK Zamek	80.000,00	-	-	-
196	28.09.2018 r.	Biblioteka	30.000,00	-	-	-
203	08.10.2018 r.	CK Zamek	20.000,00	-	-	-
220	31.10.2018 r.	CK Zamek	40.000,00	-	-	-
220	31.10.2018 r.	Biblioteka	10.000,00	-	-	-
242	30.11.2018 r.	Biblioteka	20.000,00	-	-	-
242	30.11.2018 r.	CK Zamek	50.000,00	-	-	-
224	31.10.2019 r.	Biblioteka	15.000,00	-	-	-
224	31.10.2019 r.	CK Zamek	45.000,00	-	-	-
57*	19.03.2021 r.	Biblioteka	10.000,00	-	-	-
Razem:			635.500,00	X	195.500,00	X

*W wyciągu bankowym Nr 57 przelew na kwotę 50.000,00 zł. Środki w wysokości 40.000,00 zł ujęto w ewidencji jako dotację podmiotową w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej. Kwota 10.000,00 ujęta została jako sumy do wyjaśnienia.

*Kwoty wyliczone na podstawie przelewów otrzymanych z samorządowych instytucji kultury. W wyciągu bankowym Nr 256 z dnia 29 grudnia 2017 r. przelewy z Gminnej Biblioteki Publicznej w wysokości 16.000,00 zł i 10.000,00 zł, natomiast z Centrum Kultury „Zamek” 80.000,00 zł oraz 70.000,00 zł

Bank Spółdzielczy w Nowem w piśmie Nr BS/WF-GK/4/2021 z dnia 11 maja 2021 r. poinformował, że przelewy dokonane od 31 sierpnia 2018 r. zostały wprowadzone do systemu przez Głównego Księgowego Urzędu Panią Jolantę Madziąg (zatrudnioną równocześnie w samorządowych instytucjach kultury). Zatwierdzenie zostało dokonane przez Głównego Księgowego oraz Sekretarza Gminy lub Burmistrza Nowego.

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, że w dniach: 31 sierpnia 2018 r., 28 września 2018 r. oraz 8 października 2018 r. Sekretarz przebywał na urlopie wypoczynkowym. Sekretarz złożył podczas kontroli oświadczenie, w którym wskazał, że do dnia 16 kwietnia 2021 r. nie dokonywał autoryzacji przelewów za pośrednictwem bankowości elektronicznej.

Operacje przekazania środków zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na kontach: 240-10 „Sumy do wyjaśnienia” po stronie Wn w korespondencji ze stroną Ma konta 130-1-1 „Rachunek wydatków UG” z pominięciem klasyfikacji budżetowej jako mylne przelewy. Zapisów w księgach rachunkowych dokonał podinspektor ds. księgowości budżetowej (zajmujący do 30 listopada 2020 r.

stanowisko samodzielnego referenta), któremu Burmistrz powierzył obowiązki w zakresie prowadzenia księgowości budżetowej. Podstawę zapisów stanowiły ww. wyciągi bankowe, w których wszystkie wymienione w tabeli przelewy zostały opisane jako „DOTACJA” oraz dokumenty pn. „Potwierdzenie operacji”, opatrzone przez Głównego Księgowego Urzędu adnotacją „zaksięgować na sumy do wyjaśnienia”.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. na koncie 240-10 zostały ujęte środki w wysokości 430.000,00 zł. Główny Księgowy Urzędu Gminy Pani Jolanta Madziąg w złożonych wyjaśnieniach wskazała, że kwota 430.000,00 zł „ (...) składa się z mylnych przelewów do:

1. Centrum Kultury ZAMEK w Nowem (...)
2. Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem (...).

Do końca grudnia 2020 roku środki nie zostały zwrócone i są zaksięgowane na koncie 240-10 sumy do wyjaśnienia. Zwrot nastąpił 16 kwietnia 2021 r. (...).”

Kontrolujący ustalili, że do budżetu Gminy zostało zwrócone 195.500,00 zł (wyciągi bankowe: Nr 261 z dnia 31 grudnia 2015 r., Nr 3 z 7 stycznia 2016 r. oraz Nr 256 z dnia 29 grudnia 2017 r.).

Stan nierozliczonych środków, ujętych na koncie 240-10 „Sumy do wyjaśnienia” na dzień 20 kwietnia 2021 r. wynosił 440.000,00 zł. Do dnia 20 kwietnia 2021 r. nie dokonano zwrotu.

Ponadto na podstawie wyciągów z rachunku bankowego Centrum Kultury „Zamek” z dni: 31 sierpnia 2018 r., 28 września 2018 r., 31 października 2018 r., 30 listopada 2018 r. oraz 31 października 2019 r. (akta kontroli problemowej Nr: 29/21/31 oraz 29/21/33), ustalono, że Główny Księgowy Urzędu Pani Jolanta Madziąg, zatrudniona jednocześnie jako Księgowy w Centrum Kultury „Zamek” dokonała w ww. dniach wypłat z rachunku bankowego instytucji kultury na podstawie czeków w łącznej wysokości 131.800,00 zł. Wypłat dokonano w tych samych dniach, w których zostały przekazane środki w Urzędzie Gminy. Zestawienie ujęto w tabeli.

Nr wyciągu bankowego Urząd Gminy	Data wyciągu Urząd gminy	Kwota przekazana do CK Zamek (w zł)	Nr wyciągu bankowego CK Zamek	Data wyciągu CK Zamek	Kwota pobrana na podstawie czeku (w zł)
176	31.08.2018 r.	90.000,00	59	31.08.2018 r.	57.000,00
196	28.09.2018 r.	80.000,00	64	28.09.2018 r.	38.000,00
220	31.10.2018 r.	40.000,00	72	31.10.2018 r.	10.000,00
242	30.11.2018 r.	50.000,00	76	30.11.2018 r.	15.000,00
224	31.10.2019 r.	45.000,00	93	31.10.2019 r.	11.800,00
Razem		305.000,00	Razem		131.800,00

Osobami odpowiedzialnymi za powstanie nieprawidłowości są:

- Główny Księgowy Urzędu Gminy, który dokonał wprowadzenia do systemu przelewów ponad kwoty dotacji podmiotowych dla samorządowych instytucji kultury ujęte w budżecie oraz dokonał ich autoryzacji, pomimo powierzenia obowiązków w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
- Podinspektor ds. księgowości budżetowej, który zaewidencjonował operacje gospodarcze związane z dokonaniem wydatków ponad plan dotacji podmiotowych dla samorządowych instytucji kultury, pomimo powierzenia przez Burmistrza obowiązków w zakresie przestrzegania dyscypliny budżetowej i przepisów finansowo-księgowych.

Natomiast z tytułu nadzoru i kontroli odpowiedzialność ponoszą:

- Burmistrz Nowego, na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. z art. 68 ust. 2 art. 69 ust. 1 pkt ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - Zastępca Burmistrza, na podstawie zapisów regulaminów organizacyjnych w których wskazano, że Zastępca sprawuje nadzór nad Centrum Kultury „Zamek” oraz Gminną Biblioteką Publiczną (zarządzenia Nr: 182/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. oraz 206/2020 z dnia 30 września 2020 r.),
 - Skarbnik Gminy na podstawie zapisów regulaminów organizacyjnych, w których wskazano, że Skarbnik sprawuje nadzór i kontrolę nad prawidłowym wykonywaniem zadań przez Referat Budżetu i Finansów, nadzór i kontrolę nad prawidłową działalnością finansową podległych Gminie jednostek organizacyjnych oraz realizuje kontrolę zarządczą.
- rozliczanie dotacji podmiotowych na podstawie „*Informacji o przebiegu wykonania planu finansowego*” za lata 2015-2020 składanych przez samorządowe instytucje kultury, bez przeprowadzenia ich weryfikacji (strony 164-172 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/2, 21/21/VI/6, 21/21/VI/10, 21/21/VI/14, 21/21/VI/18, 21/21/VI/22, 21/21/VI/27, 21/21/VI/29, 21/21/VI/31, 21/21/VI/33, 21/21/VI/35, 21/21/VI/37, 21/21/VI/64, 21/21/VI/264-268, 21/21/VI/269, 21/21/VI/270-274),
- Obowiązki w zakresie rozliczania udzielonych dotacji z budżetu zostały powierzone przez Burmistrza Głównemu Księgowemu Urzędu Pani Jolancie Madziąg, która była jednocześnie zatrudniona na stanowiskach Księgowego Centrum Kultury „Zamek” oraz Starszego Księgowego w Gminnej Bibliotece Publicznej w Nowem (karty służby z dnia: 1 grudnia 2014 r., 1 grudnia 2017 r. oraz 21 września 2021 r.).
- W wyjaśnieniach z dnia 6 maja 2021 r. Burmistrz Nowego oraz Skarbnik wskazali, że informacje o przebiegu wykonania planu finansowego instytucji kultury, składane na podstawie art. 265 pkt 1 oraz 267 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, stanowiły podstawę oceny prawidłowości wykorzystania dotacji podmiotowych. Tytuły, na które ponoszono wydatki przez wszystkie lata były względnie stałe i nie budziły zastrzeżeń. Analizując przedkładane sprawozdania nie kontrolowano zapisów w księgach rachunkowych instytucji kultury, ani nie żądano od Banku Spółdzielczego w Nowem zestawienia obrotów na rachunkach bankowych.
- W latach 2015-2020 nie przeprowadzono innych kontroli gospodarki finansowej instytucji kultury.
- dopuszczenie do skumulowania się urlopu wypoczynkowego Burmistrza Nowego w liczbie 183 godzin, skutkującego obciążeniem budżetu wydatkami z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, dokonany na podstawie art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, w łącznej kwocie 11.131,89 zł brutto (strona 103 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/III.2/12-13),

2) w zakresie ustaleń ogólno-organizacyjnych

- zaniechanie przez Burmistrza Nowego prowadzenia audytu wewnętrznego w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 22 października 2019 r. (strony 8-10 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/I/1-3),

Kontrolujący ustalili, że w uchwale w sprawie przyjęcia budżetu Gminy Nowe na 2019 r. (uchwała Nr III/21/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r.), zaplanowano dochody i przychody oraz wydatki i rozchody powyżej poziomu przekraczającego wysokość 40.000 tys. zł, tj. dochody w wysokości 42.550.000,00 zł i przychody 700.000,00 zł oraz wydatki w wysokości 42.498.880,00 zł i rozchody w kwocie 751.120,00 zł.

Tym samym kontrolowana jednostka, od 1 stycznia 2019 r., miała obowiązek,

przewodzić audyt wewnętrzny poprzez zatrudnienie audytora wewnętrznego albo zawarcie stosownej umowy z usługodawcą zgodnie z art. 274 ust. 3 oraz art. 275 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Ustalono, że umowa na usługowe prowadzenie audytu wewnętrznego została zawarta 22 października 2019 r.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi Burmistrz Nowego na podstawie art. 276 w związku z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W związku z prowadzeniem audytu wewnętrznego od dnia 22 października 2019 r. odstąpiono od wydania wniosku pokontrolnego.

- niezaktualizowanie w okresie od 13 stycznia 2018 r. do 6 lipca 2021 r. zarządzenia w sprawie formy przekazywania sprawozdań przez kierowników jednostek organizacyjnych Gminy Nowe (strona 156 protokołu, akta kontroli Nr 21/21/V/3-5),

W Urzędzie Gminy Nowe obowiązywało zarządzenie Burmistrza Nr 218/2017 z dnia 5 września 2017 r. w sprawie określenia formy przekazywania sprawozdań przez kierowników jednostek organizacyjnych, wydane na podstawie § 12 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, które zostało uchylone z dniem 13 stycznia 2018 r.

Dnia 6 lipca 2021 r. Burmistrz wydał nowe zarządzenie Nr 286/2021 z w sprawie określenia formy przekazywania sprawozdań, stosownie do dyspozycji § 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Tym samym odstąpiono od sformułowania wniosku pokontrolnego w ww. zakresie.

- nieprzechowywanie rocznych sprawozdań finansowych Urzędu Gminy w Nowem, sporządzonych wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2019 r., przez okres co najmniej 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym nastąpiło jego zatwierdzenie (strony 201-202 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/156-157),

Podczas kontroli przedłożono Inspektorom sprawozdania finansowe Urzędu Gminy w Nowem za 2018 r. oraz 2019 r. (bilans, rachunek zysków i strat oraz zestawianie zmian w funduszu), które nie zostały podpisane w miejscu przeznaczonym dla Głównego Księgowego oraz Kierownika jednostki.

W piśmie z dnia 5 maja 2021 r. Skarbnik Gminy wyjaśnił: „(...) *Niestety w dokumentacji (...) nie odnaleźliśmy oryginałów. Dane z w/w bilansów są prawidłowe (...)*”.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi Burmistrz Gminy Nowe, który jako kierownik jednostki odpowiada za całość gospodarki finansowej jednostki, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w związku z art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

- nieprawidłowe ustalenie w polityce rachunkowości, wprowadzonej zarządzeniem Burmistrza Nowego Nr 204/2017 z dnia 27 lipca 2017 r., zasad klasyfikacji zdarzeń na koncie 223 „*Rozliczenie wydatków budżetowych*”, poprzez wskazanie, iż na stronie Ma ww. konta ujmuje się wydatki dokonane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z kwartalnych sprawozdań tych jednostek, zamiast na koniec każdego miesiąca (strony 204-205 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/I/23)

Zgodnie z § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek

budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej okresem sprawozdawczym jest miesiąc.

Konsekwencją opisanej nieprawidłowości było dokonywanie przebiegowań wydatków zrealizowanych przez Urząd Gminy na koncie 223-12 „Rozliczenie wydatków – Urząd Gminy” w korespondencji z kontem 902 „Wydatki budżetu w dniach 31 marca 2018 r., 30 czerwca 2018 r., 30 września 2018 r. oraz 31 grudnia 2018 r. na podstawie kwartalnych sprawozdań Rb-28S, zamiast na podstawie sprawozdań miesięcznych.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi Burmistrz Nowego, który ustala i aktualizuje zasady (politykę) rachunkowości, zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

3) w zakresie księgowości

- dokonanie w dniu 7 stycznia 2016 r. modyfikacji zapisów w raporcie kasowym Nr 2015/0252 z dnia 31 grudnia 2015 r., poprzez dopisanie wpłaty w wysokości 5.000,00 zł (strony 207-209 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/VI/174-184, 21/21/VI/190-194),

W wyniku kontroli ustalono, że w dniu 7 grudnia 2015 r. (wyciąg bankowy Nr 244) został dokonany przelew w wysokości 19.500,00 zł do Centrum Kultury „Zamek”. Powyższa operacja została zaewidencjonowana na koncie 240-10 „Sumy do wyjaśnienia” z pominięciem klasyfikacji budżetowej i została opisana jako „Zamek - mylna wypłata”.

Kwota 14.500,00 zł została zwrócona na rachunek bankowy Urzędu w dniu 31 grudnia 2015 r. (wyciąg bankowy Nr 261), pozostała część w wysokości 5.000,00 zł została w dniu 7 stycznia 2016 r. dopisana do raportu kasowego Nr 2015/0252 z dnia 31 grudnia 2015 r. na podstawie dokumentu KP („Kasa przyjmie”), wygenerowanego w dniu 7 stycznia 2016 r. Dokument nie zawierał podpisów: osoby wystawiającej, osoby sprawdzającej oraz osoby zatwierdzającej. Zmodyfikowany raport kasowy został ujęty w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na koncie 101-1 „Kasa UG”. Saldo konta wynikające z urzędów księgowych na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiło 5.000,00 zł.

Kwota 5.000,00 zł została zwrócona na rachunek bankowy budżetu gminy w dniu 7 stycznia 2016 r. (wyciąg bankowy Nr 3). Operacje ujęto w raporcie kasowym Nr 2016/0003 z dnia 7 stycznia 2016 r.

W wyjaśnieniach z dnia 7 maja 2021 r. Burmistrz Gminy wskazał, że „(...) Dokumenty KP z systemu księgowego „KASA” drukowane są z datą faktycznego wprowadzenia (...). Faktyczna wpłata 5.000 zł została dokonana w dniu 7 stycznia 2016 r. Ujęcie jej w raporcie kasowym z dnia 31 grudnia 2015 r. nie było zgodne z stanem rzeczywistym. Oznacza to, że Protokół ze spisu faktycznego Kasy Urzędu Gminy w Nowem przeprowadzonego w dniu 31 grudnia 2015 r. wskazujący na rzeczywisty stan gotówki w kasie w kwocie 5.000,00 zł nie potwierdzał stanu faktycznego (...) Protokół ze spisu faktycznego Kasy Urzędu Gminy w Nowem przeprowadzony w dniu 31 grudnia 2015 r. wskazywał na rzeczywisty stan gotówki w kwocie 5.000 zł. Tak naprawdę stan środków finansowych w „Kasie” wynosił zero zł. Wg oświadczenia (...) pierwotny Protokół wskazywał stan gotówki w „Kasie” zero złotych. Następnie na polecenie (...) zmieniono Protokół, który wykazywał kwotę gotówki w wysokości 5.000 zł Wszyscy członkowie komisji podpisali taki protokół”.

Osobami odpowiedzialnymi za powstanie nieprawidłowości są:

- Główny Księgowy Urzędu Gminy, któremu powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki,
- Podinspektor ds. księgowości budżetowej (kasjer), który zgodnie z § 4 ust. 2 „Instrukcji kasowej” (zarządzenie Nr 92/2009 z dnia 5 czerwca 2009 r.) odpowiada za stan gotówki w kasie, funkcjonowanie kasy oraz powierzone mienie,

- Członkowie komisji inwentaryzacyjnej, którzy sporządzili w dniu 31 grudnia 2015 r. „Protokół” ze spisu faktycznego Kasy Urzędu Gminy w Nowem,
- niezachowanie zasady ciągłości zapisów poprzez wykazywanie w księgach rachunkowych budżetu, otwartych na dzień 1 stycznia 2019 r. stanu kont w innej wysokości niż wynikającej z zamknięcia ksiąg na dzień 31 grudnia 2018 r. (strony 202-203 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/64, 21/21/VI/158, 21/21/VI/161),
Różnica wyniosła ogółem 183.567,48 zł (wartość bezwzględna) i dotyczyła następujących kont budżetu: 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz konta 224 „Rozrachunki budżetu”.

Konto	Opis konta	Saldo na dzień 31.12.2018 r. (w zł)		Saldo na dzień 01.01.2019 r. (w zł)		Różnica (wartość bezwzględna)	
		Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma
222	Rozliczenie dochodów budżetowych	91.783,74	0,00	0,00	0,00	91.783,74	0,00
224	Rozrachunki budżetu	134.314,89	8.838,13	226.098,63	8.838,13	91.783,74	0,00
RAZEM						183.567,48	0,00

W wyjaśnieniach z dnia 21 maja 2021 r. Skarbnik Gminy wskazał, „(...) obecnie nie jestem w stanie wyjaśnić sposobu ujęcia w księgach rachunkowych kwoty 91.783,74 zł. (...). Sprawdzenie operacji księgowych i ich merytoryczne uzasadnienie może nastąpić w terminie późniejszym po uzupełnieniu składu osobowego referatu BiF”.

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi Skarbnik Gminy, któremu powierzono obowiązki wynikające z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia o finansach publicznych.

- wykazanie na dzień 31 grudnia 2018 r. w księgach rachunkowych budżetu, salda Wn na koncie 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” (w analityce 222-12 Urząd Gminy) w wysokości 91.783,74 zł, w sytuacji gdy saldo Ma konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, funkcjonującego w księgach rachunkowych Urzędu wynosiło 0,00 zł (strona 202 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/VI/158-160),

Zgodnie z załącznikiem Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej saldo Wn konta 222 oznacza stan zrealizowanych dochodów budżetowych objętych okresowymi sprawozdaniami, lecz nieprzekazanych na rachunek budżetu.

Natomiast konto 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” funkcjonujące w księgach rachunkowych jednostki budżetowej może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych, lecz nieprzekazanych do budżetu. (załącznik Nr 3 do ww. rozporządzenia).

Z przywołanych regulacji wynika, że zapisy dokonywane na ww. kontach są ze sobą ściśle powiązane, zatem konieczne jest zachowanie zgodności kwot ujętych w ewidencji organu i jednostki budżetowej.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponoszą: Skarbnik Gminy, któremu powierzono obowiązki wynikające z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia o finansach publicznych oraz Główny Księgowy Urzędu, któremu powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- wykazanie na dzień 31 grudnia 2018 r. w księgach rachunkowych budżetu, salda Wn na koncie 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” (w analityce 223-12 Urząd Gminy)

w wysokości 370.000,00 zł, w sytuacji gdy saldo Ma konta 223 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, funkcjonującego w księgach rachunkowych Urzędu wynosiło 0,00 zł (strona 202 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/158, 21/21/VI/160, 21/21/VI/164, 21/21/VI/166-169),

Zgodnie z załącznikiem Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej saldo Wn konta 223 oznacza stan przelanych środków na rachunki bieżące jednostek budżetowych, lecz niewykorzystanych na pokrycie wydatków budżetowych.

Natomiast konto 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” funkcjonujące w księgach rachunkowych jednostki budżetowej może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan środków pieniężnych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych, lecz niewykorzystanych do końca roku. (załącznik Nr 3 do ww. rozporządzenia).

Z przywołanych regulacji wynika, że zapisy dokonywane na ww. kontach są ze sobą ściśle powiązane, zatem konieczne jest zachowanie zgodności kwot ujętych w ewidencji organu i jednostki budżetowej.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponoszą: Skarbnik Gminy, któremu powierzono obowiązki wynikające z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia o finansach publicznych oraz Główny Księgowy Urzędu, któremu powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- zaniechanie w latach 2015-2018 ujmowania na koncie 139 „Inne rachunki bankowe” odsetek od lokat bankowych, czego konsekwencją była niezgodność ewidencji księgowej z zawiadomieniem o stanie środków na rachunkach bankowych na łączną kwotę 9.131,10 zł (strony 182-183, 188-189, 190-191, 197-198 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/72-74, 21/21/VI/102-103, 21/21/VI/113-114, 21/21/VI/143-144),

W wyniku porównania ewidencji księgowej z zawiadomieniami o stanie środków na rachunkach bankowych przesłanych z Banku Spółdzielczego w Nowem, stwierdzono niezgodność sald:

a) na dzień 31.12.2015 r. w wysokości	4.056,06 zł,
b) na dzień 31.12.2016 r. w wysokości	936,51 zł,
c) na dzień 31.12.2017 r. w wysokości	2.191,78 zł,
d) na dzień 31.12.2018 r. w wysokości	1.946,75 zł.

Powyższe różnice stanowiły naliczone odsetki do lokat bankowych, które nie były ujmowane w ewidencji księgowej. W wyjaśnieniach z dnia 11 maja 2021 r. Skarbnik Gminy wskazał, że „przez wszystkie lata stosowano zasadę, że odsetki o założonych lokat bankowych nie były księgowane. Rozliczenie odsetek następowało w momencie rozwiązywania lokaty i były one zwracane kontrahentowi wraz z kwotą podstawową lokaty. Taki sposób postępowania nie miał wpływu na wynik finansowy”.

Zgodnie z załącznikiem Nr 4 do zarządzenia Nr 153/2012 Burmistrza Nowego z dnia 31 lipca 2012 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz załącznikiem Nr 4 do zarządzenia Nr 204/2017 Burmistrza Nowego z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości „na koncie 139 dokonuje się księgowania na podstawie dowodów bankowych w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów konta 139 między księgowością jednostki a księgowością banku”.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi Główny Księgowy Urzędu, do którego obowiązków należało prowadzenie rachunkowości Urzędu Gminy w Nowem.

- ewidencjonowanie w 2018 r. operacji gospodarczych z tytułu płatności kartą płatniczą

na koncie 142, nieprzewidzianym w zakładowym planie kont Urzędu (strony 6-7 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/I/26-28),

Odpowiedzialność ponosi Burmistrz Nowego, który ustala w formie pisemnej i aktualizuje zasady (politykę) rachunkowości, zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz Główny Księgowy Urzędu, do którego obowiązków należało prowadzenie rachunkowości Urzędu Gminy w Nowem.

- nierzetelne prowadzenie w 2018 r. ewidencji na koncie 223-1 „*Rozliczenie wydatków Urzędu Gminy*”, funkcjonującym w księgach rachunkowych jednostki, poprzez ujęcie pod datą 31 grudnia 2018 r. na stronie Wn ww. konta jako wydatków dokonanych kwoty 370.000 zł, która nie została wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych (strona 205 protokołu kontroli, akta kontroli 21/21/VI/170-173),

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi Główny Księgowy Urzędu, któremu powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- nieprawidłowe prowadzenie w 2019 r. ksiąg pomocniczych do konta 224 „*Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich*”, tj. w sposób uniemożliwiający ustalenie rozliczeń z instytucjami kultury, poprzez ujęcie dwóch transzy dotacji w łącznej wysokości 40.000,00 zł przekazanej w dniach 2 stycznia 2019 r. oraz 24 stycznia 2019 r. do Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem na koncie 224-2 „*CK Zamek – dotacja podmiotowa*” (strona 179 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/VI/53-56),

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi Główny Księgowy Urzędu, któremu powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- ujmowanie w 2015 r., w latach 2017-2019 r. oraz 2021 r. w księgach rachunkowych Urzędu Gminy operacji gospodarczych dotyczących wydatków powodujących przekroczenie kwot dotacji podmiotowych dla Centrum Kultury „Zamek” oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem, ustalonych w planach finansowych na łączną kwotę 635.500,00 zł niezgodnie z ich treścią ekonomiczną (strony 207-209, 211-218, 220-222 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/V/2, 21/21/VI/64, 21/21/VI/178-179, 21/21/VI/186, 21/21/VI/192, 21/21/VI/201-230, 21/21/VI/235-241, 21/21/VI/254-255, 21/21/VI/275-276),

Operacje przekazania środków zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na kontach: 240-10 „*Sumy do wyjaśnienia*” po stronie Wn w korespondencji ze stroną Ma konta 130-1-1 „*Rachunek wydatków UG*” z pominięciem klasyfikacji budżetowej jako mylne przelewy. Zapisów w księgach rachunkowych dokonał podinspektor ds. księgowości budżetowej (zajmujący do 30 listopada 2020 r. stanowisko samodzielnego referenta), któremu Burmistrz powierzył obowiązki w zakresie prowadzenia księgowości budżetowej.

Podstawę zapisów stanowiły ww. wyciągi bankowe, w których wszystkie wymienione w tabeli przelewy zostały opisane jako „DOTACJA” oraz dokumenty pn. „*Potwierdzenie operacji*”, opatrzone przez Głównego Księgowego Urzędu adnotacją „*zaksięgować na sumy do wyjaśnienia*”.

Przekazanie dotacji dla samorządowych instytucji kultury powinno zostać ujęte w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na koncie 224 „*Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich*” w odpowiednich podziałkach klasyfikacji budżetowej.

Wskazać należy, że konsekwencją przyjętego sposobu ewidencjonowania ww. operacji gospodarczych, było niewykazanie wydatków powodujących przekroczenie

kwot dotacji podmiotowych dla Centrum Kultury „Zamek” oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem, ponad limit ustalony w planach finansowych, w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego.

Odpowiedzialność za powstanie nieprawidłowości ponoszą podinspektor ds. księgowości budżetowej (zajmujący do 30 listopada 2020 r. stanowisko samodzielnego referenta), któremu Burmistrz powierzył obowiązki w zakresie prowadzenia księgowości budżetowej oraz Główny Księgowy Urzędu, któremu powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- ujmowanie w latach 2019-2020 na koncie pozabilansowym 998 (po stronie Ma) zaangażowania wydatków budżetowych w momencie zapłaty za wystawione faktury, zamiast w dniu zawarcia umów (strony 113-114 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/III.2/33-56).

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi Główny Księgowy Urzędu, któremu powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- zaklasyfikowanie w 2020 r. wpływów z tytułu:
 - a) kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień (§ 0640) związanych z windykacją opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi łącznej kwocie 5.104,00 zł,
 - b) odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (§ 0910) w łącznej kwocie 1.655,22 zł,w rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi”, zamiast w rozdziale 90026 „Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami” (strona 90 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/III.1/29, 21/21/III./37-38),

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi Główny Księgowy Urzędu, któremu powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- ujęcie wydatku poniesionego na sporządzenie opinii prawnej w wysokości 615,00 zł w paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych” zamiast 4390 „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii” (strona 102 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/III.2/8-10),
- nieprzeprowadzenie inwentaryzacji należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań wobec pracowników, należności i zobowiązań z tytułów publiczno-prawnych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, ujętych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Nowe na dzień: 31 grudnia 2015 r., 31 grudnia 2016 r., 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2018 r. (strony 222-223 protokołu kontroli, akta kontroli 21/21/VI/242-243).

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że kontrolowana jednostkach w latach 2015-2018 nie przeprowadzała inwentaryzacji rocznych.

Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 3 instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Nowem, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 188/2012 Burmistrza Nowego z dnia 28 grudnia 2012 r. „Na ostatni dzień każdego roku obrotowego należy przeprowadzić inwentaryzację aktywów i pasywów nie objętych spisem z natury lub uzgodnieniem, tj. gruntów stanowiących mienie komunalne, środków trwałych trudnodostępnych oglądowi, należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań wobec pracowników, należności i zobowiązań z tytułów publiczno-prawnych, należności i zobowiązań wobec osób nie prowadzących ksiąg rachunkowych, środków trwałych

w budowie, których spis z natury jest niemożliwy – przeprowadza się przez porównanie danych ewidencyjnych ze stanem wynikającym z dowodów księgowych ”.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi Główny Księgowy Urzędu Pani Jolanta Madziąg, której powierzono obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- nieprzeprowadzenie inwentaryzacji należności spornych i wątpliwych Urzędu Gminy w Nowem na dzień 31 grudnia 2019 r. w wysokości 429.902,00 zł oraz 31 grudnia 2020 r. w kwocie 429.902,00 zł (strony 223-224 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/VI/242-246),

Kontrolujący ustalili, że w dniach 28 lutego 2020 r. oraz 2 marca 2021 r. zostały wygenerowane z systemu komputerowego wydruki pn.: „Zestawienie obrotów i sald – roboczy” konta 240-10 za okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. oraz Zestawienie obrotów i sald – roboczy” konta 240 za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Na ww. dokumentach zostały dokonane przez Głównego Księgowego Urzędu Gminy w Nowem adnotacje:

- a) „Zweryfikowano saldo konta. Saldo zgodne z decyzją Gł. Księgowej”. Notatka została podpisana wraz z pieczęcią imienną Głównego Księgowego Urzędu Gminy (28 lutego 2020 r.),
- b) saldo zgodne z decyzją Gł. Księgowej”. Notatka została podpisana wraz z pieczęcią imienną Głównego Księgowego Urzędu (2 marca 2021 r.),

W wyjaśnieniach z dnia 20 maja 2021 r. Burmistrz oświadczył, iż nie był informowany, „(...) że czynności inwentaryzacyjne w tym zakresie nie były przeprowadzane lub przeprowadzane je niezgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz uregulowaniami wewnętrznymi wynikającymi z zarządzenia Nr 188/2012”.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi Główny Księgowy Urzędu Gminy Pani Jolanta Madziąg, która dokonała adnotacji na ww. wydrukach.

4) w zakresie sprawozdawczości

- nierzetelnie sporządzanie sprawozdań Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego:

- a) na koniec 2018 r., poprzez wykazanie stanu środków na rachunku budżetu w kwocie zawyżonej o 370.000,00 zł (strony 198-199 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/143, 21/21/VI/145-149, 21/21/VI/168),

Stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych budżetu Gminy Nowe wg bankowych potwierdzeń sald, przekazanych przez Bank Spółdzielczy w Nowem, na dzień 31 grudnia 2018 r, znajdujący swoje odzwierciedlenie w ewidencji księgowej syntetycznej nadzień 31 grudnia 2018 r. (saldo konta 133 „Rachunek budżetu”) wynosił 1.419.595,16 zł. W sprawozdaniu Rb-ST została wykazana natomiast kwota 1.789.595,16 zł., tj. zawyżona o 370.000,00 zł.

Inspektorzy ustalili, iż na ww. wartość składała się suma środków przekazanych w 2018 r. bez podstawy prawnej do samorządowych instytucji kultury, tj. ponad kwoty dotacji ustalone w uchwale w sprawie budżetu Gminy Nowe na 2018 r., co opisano szczegółowo w punkcie 1 niniejszego wystąpienia. Kwota 370.000,00 zł została wykazana w księgach rachunkowych budżetu Gminy Nowe na dzień 31 grudnia 2018 r. jako saldo Wn konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” (w analityce 223-12 „Rozliczenie wydatków –Urząd Gminy”). Ustalono, że stan środków pieniężnych na rachunku bankowym Urzędu Gminy (z którego realizowane były wydatki) na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił 0,00 zł.

- b) na koniec 2019 r., poprzez wykazanie stanu środków na rachunku budżetu w kwocie zawyżonej o 430.000,00 zł (strony 27-28 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/II/1-5, 21/21/VI/161),

W wyniku kontroli ustalono, że stan środków na rachunkach bankowych budżetu na dzień 31 grudnia 2019 r., wynikający z zawiadomienia przekazanego przez Bank Spółdzielczy w Nowem oraz ksiąg rachunkowych budżetu (saldo konta 133 „*Rachunek budżetu*”), wynosił 5.222.404,66 zł. W sprawozdaniu Rb-ST została wykazana natomiast kwota 5.652.404,66 zł., tj. zawyżona o 430.000,00 zł.

Inspektorzy ustalili, iż na ww. wartość składała się suma środków przekazanych w latach 2018-2019 bez podstawy prawnej do samorządowych instytucji kultury, tj. ponad kwoty dotacji ustalone w uchwale w sprawie budżetu Gminy Nowe w latach 2018-2019, co opisano szczegółowo w punkcie 1 niniejszego wystąpienia. Kwota 430.000,00 zł została wykazana w księgach rachunkowych budżetu Gminy Nowe na dzień 31 grudnia 2019 r. jako saldo Wn konta 223 „*Rozliczenie wydatków budżetowych*” (w analityce 223-12 „*Rozliczenie wydatków –Urząd Gminy*”). Ustalono, że stan środków pieniężnych na rachunku bankowym Urzędu Gminy (z którego realizowane były wydatki) na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 0,00 zł.

Wykazanie w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego danych niezgodnych z wartościami wynikającymi z potwierdzeń przekazanych przez bank oraz ewidencji prowadzonej na koncie 133 „*Rachunek budżetu*” narusza § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w związku z § 22 ust. 1 instrukcji stanowiącej załącznik Nr 36 do ww. rozporządzenia. Ww. sprawozdania zostały podpisane przez Burmistrza Nowego.

- niesporządzenie sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego jako jednostki budżetowej i jako organu za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2019 (strony 53-55 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/III.1/1-2),

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi Burmistrz Nowego, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

- nieterminowe sporządzenie sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego jako jednostki budżetowej i jako organu za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r., tj. dnia 20 maja 2021 r. w wersji papierowej oraz w dniu 24 czerwca 2021 r. w wersji elektronicznej, zamiast w terminie do dnia 19 lutego 2021 r. (strony 53-55 protokołu kontroli, akta kontroli 21/21/III.1/3-7).

Ww. sprawozdanie zostało podpisane przez Burmistrza Nowego.

- nieprawidłowe sporządzenie sprawozdań budżetowych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za 2019 r. i 2020 r., poprzez wykazanie w kolumnie 8 sprawozdań „*Dochody otrzymane*”, dochodów otrzymanych z tytułu subwencji oświatowej zawyżonych odpowiednio o kwoty: 525.575,00 zł oraz 514.860,00 zł (strony 55-56 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/III.1/11-16),

Ww. sprawozdanie została podpisane przez Burmistrza Nowego.

- wykazanie kwoty zwrotu dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie w wysokości 2.870,20 zł w kolumnie Nr 11 „*Nadpłaty*” sprawozdania zbiorczego Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego

za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2019 r. (strony 58-59 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/III.1/11, 21/21/III.1/17-19),

Ww. sprawozdanie zostało podpisane przez Burmistrza Nowego.

– nierzetelne sporządzenie bilansu Urzędu Gminy według stanu na dzień:

a) 31 grudnia 2015 r., poprzez zawyżenie wartości środków pieniężnych na rachunkach bankowych (poz. B.II.2) o kwotę 70.000 zł (strony 183-186 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/72, 21/21/VI/82-98),

Stan środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2015 r. na rachunkach bankowych Urzędu Gminy, wynikający z ewidencji księgowej (konto: 130 „*Rachunek bieżący jednostki*”, 135 „*Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia*” oraz 139 „*Inne rachunki bankowe*”), wynosił 153.523,29 zł. W bilansie została wykazana wartość 223.524,29 zł, tj. zawyżona o 70.000,00 zł.

Kontrolujący ustalili, że kwota 70.000,00 zł, została pobrana przez Głównego Księgowego Urzędu Gminy z rachunku sum depozytowych w dniu 31 lipca 2015 r. (wyciąg bankowy Nr 47, czek Nr 3031576944) i zwrócona w następnym roku budżetowym, tj. 28 stycznia 2016 r., co opisano szczegółowo w punkcie 1 niniejszego wystąpienia.

b) 31 grudnia 2017 r., poprzez zawyżenie wartości środków pieniężnych na rachunkach bankowych (poz. B.II.2) o kwotę 127.000,00 zł (strony 192-195 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/113, 21/21/VI/122-141),

Stan środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2017 r. na rachunkach bankowych Urzędu Gminy, wynikający z ewidencji księgowej (konto: 130 „*Rachunek bieżący jednostki*”, 135 „*Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia*” oraz 139 „*Inne rachunki bankowe*”), wynosił 217.465,57 zł. W bilansie została wykazana wartość 344.465,57 zł, tj. zawyżona o 127.000,00 zł.

Kontrolujący ustalili, że kwota 127.000,00 zł, została pobrana przez Głównego Księgowego Urzędu Gminy z rachunku sum depozytowych w dniu 29 grudnia 2017 r. (wyciąg bankowy Nr 72, чеки Nr: 3031576946, 3031576947) i zwrócona w następnym roku budżetowym, tj. 4 stycznia 2018 r. i 26 stycznia 2018 r., co opisano szczegółowo w punkcie 1 niniejszego wystąpienia.

Stosownie do art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości w bilansie wykazuje się stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący i poprzedni rok obrotowy. Przez aktywa należy rozumieć kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości (art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy), natomiast przez aktywa pieniężne rozumie się aktywa w formie krajowych środków płatniczych, walut obcych i dewiz (art. 3 ust. 1 pkt 25 ustawy).

W związku z powyższym należy wskazać, że kwota wykazana w pozycji B.III.2 *Środki pieniężne na rachunkach bankowych* bilansu jednostki budżetowej powinna odzwierciedlać rzeczywisty stan środków pieniężnych.

W wyjaśnieniach złożonych w dniach: 12 maja 2021 r. oraz 19 maja 2021 r., Burmistrz Gminy wskazał, że: „*Brak merytorycznego uzasadnienia. Zawyżenie pozycji bilansowej miało na celu „ukrycie” przywłaszczenia przez Panią (...) kwoty (...)*”.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponoszą Burmistrz Gminy Nowe oraz Główny Księgowy Urzędu jako osoby podpisujące sprawozdanie finansowe, zgodnie z treścią przepisu § 25 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

- nierzetelne sporządzenie bilansu z wykonania budżetu Gminy według stanu na dzień:
 - a) 31 grudnia 2018 r., poprzez zawyżenie kwot środków pieniężnych na rachunkach bankowych (poz. I.1.1) o kwotę 370.000,00 zł (strony 200-201 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/VI/146-147, 21/21/VI/149-155).
 - b) 31 grudnia 2019 r., poprzez zawyżenie kwot środków pieniężnych na rachunkach bankowych (poz. I.1.1) o kwotę 430.000,00 zł (strona 27 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/II/3-6),

Kontrolujący na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej w rejestrze pn. Budżet ustalili, że kwoty 370.000,00 zł oraz 430.000,00 zł wykazane w pozycji I.1.1. *Środki pieniężne budżetu* wynikały z sald Wn konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2019 r.

Powyższe kwoty powinny zostać wykazane w pozycji II.3 *Pozostałe należności i rozliczenia* bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Inspektorzy ustalili, iż na ww. wartości składała się suma środków przekazanych w latach 2018-2019 bez podstawy prawnej do samorządowych instytucji kultury, tj. ponad kwoty dotacji ustalone w uchwale w sprawie budżetu Gminy Nowe w latach 2018-2019, co opisano szczegółowo w punkcie 1 niniejszego wystąpienia.

W wyjaśnieniach z dnia 21 maja 2021 r. Burmistrz Gminy wskazał, że: „(...) *nie ma uzasadnienia merytorycznego wskazania w bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (poz. I.1.1) sporządzonego na dzień 31.12.2018 r. zawyżonego stanu środków pieniężnych (...) z wykonania budżetu winna znaleźć się w pozycji II.3 Pozostałe należności i rozliczenia. Osobą odpowiedzialną za techniczne sporządzenie bilansu była (...) Główna księgowa UG (...). Zawyżenie środków na rachunku budżetu miało na celu ukrycie faktu przekazania (...) instytucjom kultury (...) dotacji podmiotowej ponad limit wynikający z uchwały budżetowej (...) Podpisując bilans nie mieliśmy świadomości, że dane liczbowe są niezgodne z ewidencją księgową syntetyczną podlegającą wykazaniu w bilansie*”.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponoszą Burmistrz Gminy Nowe oraz Skarbnik Gminy jako osoby podpisujące sprawozdanie finansowe zgodnie z treścią przepisu § 33 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

5) w zakresie ogólnych zasad wykonywania budżetu

- nieterminowe regulowanie w latach 2019-2020 składek z tytułu członkostwa w stowarzyszeniu „*Europa Kujaw i Pomorza*” na łączną kwotę 2.117,80 zł (strony 16-17 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/I/16-19),

Termin do wniesienia składek został określony na 31 stycznia danego roku. Składka za 2019 rok została uiszczona w dniu 9 kwietnia 2019 r., (tj. 68 dni po terminie), natomiast składka za 2020 r., została uiszczona w dniu 16 czerwca 2020 r. (tj. 137 dni po terminie).

Osobą odpowiedzialną za powyżej opisaną nieprawidłowość, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest Burmistrz Nowego.

- nieustalenie w 2020 r. nadwyżki niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu na dzień 31 grudnia 2019 r., w kwocie 43.496,05 zł, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, tj. w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi i nieujęcie ich w § 905 „*Przychody jednostek*”

samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” (strony 85-86 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/III.1/27-31),

- zawyżenie planu przychodów w budżecie gminy na 2020 r. (paragraf 950 „*Wolne środki*”), wprowadzonego uchwałą Nr XX/127/20 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 20 maja 2020 r., o kwotę 430.000,00 zł stanowiącą równowartość środków przekazanych w sposób nieuprawniony w latach 2018-2019 do samorządowych instytucji kultury (strony 131-132 protokołu kontroli, akta kontroli kompleksowej Nr: 21/21/III.3/11-12, 21/21/VI/161, akta kontroli problemowych Nr: 28/21/31, 29/21/33),

Zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wolne środki stanowią nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Kontrolujący ustalili, że kwota 430.000,00 zł została wykazana w księgach rachunkowych budżetu Gminy Nowe na dzień 31 grudnia 2019 r. jako saldo Wn konta 223 „*Rozliczenie wydatków budżetowych*” (w analityce 223-12 „*Rozliczenie wydatków – Urząd Gminy*”).

Stosownie do regulacji wynikających z załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, saldo Wn konta 223 oznacza stan przelanych środków na rachunki bieżące jednostek budżetowych, lecz niewykorzystanych na pokrycie wydatków budżetowych.

W oparciu o duplikat zawiadomienia o stanie środków na rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2019 r., przekazanego przez Bank Spółdzielczy w Nowem w dniu 27 kwietnia 2021 r., ustalono, że stan środków pieniężnych na rachunku bankowym Urzędu Gminy (z którego realizowane były wydatki) wynosił 0,00 zł, a nie 430.000,00 zł, na co wskazywały zapisy wynikające z ewidencji prowadzonej na ww. koncie.

Środki w wysokości 430.000,00 zł zostały przekazane bez podstawy prawnej w latach 2018-2019 na rachunki samorządowych instytucji kultury, co opisano szczegółowo w punkcie 1 niniejszego wystąpienia. Przekazane środki nie zostały zwrócone do budżetu Gminy Nowe. Ponadto na dzień 31 grudnia 2019 r. stan środków pieniężnych na rachunku bankowym Gminnej Biblioteki Publicznej wynosił 495,91 zł (wyciąg bankowy Nr 78), natomiast na rachunku Centrum Kultury „Zamek” – 246,30 zł (wyciąg bankowy Nr 101).

Tym samym należy wskazać, że przed ustaleniem kwoty wolnych środków, które zostały następnie wprowadzone jako przychody do budżetu Gminy Nowe w dniu 20 maja 2020 r., nie została przeprowadzona żadna analiza rzetelności danych, służących do ich wyliczenia. Projekt uchwały Nr XX/127/2020 został przygotowany przez Skarbnika Gminy Nowe.

Odpowiedzialność za powstanie nieprawidłowości ponoszą:

- a) Skarbnik Gminy Nowe, który przygotował projekt uchwały,
 - b) Burmistrz Nowego, który przedstawił do zatwierdzenia Radzie Miejskiej w Nowem, projekt zmian do planu budżetu na 2020 r.
- nieterminowe przekazanie przez Burmistrza podległym jednostkom budżetowym informacji niezbędnych do opracowania projektów ich planów finansowych na 2019 r. (strona 155 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/V/1),

Stwierdzono, że opóźnienie wyniosło 5 dni i stanowiło naruszenie terminu określonego w art. 248 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W trakcie trwania kontroli ze względu na incydentalny charakter nieprawidłowości udzielono instruktażu Skarbnikowi Gminy. W związku z powyższym odstąpiono od sformułowania wniosku pokontrolnego we wskazanym zakresie.

- nieegzekwowanie od Dyrektora CK „Zamek” w Nowem oraz Kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem – Pana Andrzeja Gappy, przekazania w terminie do 20 października danego roku informacji w zakresie wnioskowanej kwoty dotacji z budżetu Gminy Nowe (strony 168, 172-173 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/VI/26).

Powyższym działaniem naruszono regulacje wynikające z § 3 uchwały Nr XI/60/11 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie trybu pracy nad projektem uchwały budżetowej.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość jest Burmistrz Nowego, któremu organ stanowiący powierzył wykonanie uchwały (§ 14 ww. aktu).

6) w zakresie dochodów budżetowych

- zaniechanie, w latach 2018-2020, prowadzenia działań windykacyjnych mających na celu wyegzekwowanie zaległości podatkowych, poprzez odstąpienie od:

- a) wystawienia tytułów wykonawczych na zaległości z tytułu podatku od nieruchomości (w przypadku 1 dłużnika na 10 objętych próbą kontroli), na kwotę 29.154,00 zł (strony 73-75 protokołu kontroli),

Kontrolujący ustalili, że nie wystawiono tytułów wykonawczych na powyższą kwotę, pomimo nieuregulowania tych zaległości w wyznaczonych w upomnieniach terminach, co naruszało przepisy art. 6 § 1 w związku z art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (

Powyższa sytuacja, zgodnie z wyjaśnieniami, była wynikiem składania w tym okresie przez podatnika wniosków o udzielenie mu ulg w spłacie zaległego podatku, co uniemożliwiało wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Odnosząc się do udzielonej odpowiedzi należy stwierdzić, że analiza ewidencji podatkowej wskazuje, że na dzień 31 grudnia 2020 r. na koncie podatnika widnieje zaległość za lata 2019-2020 w kwocie 37.930,03 zł, w tym z tytułu rat podatku za 2019 r. (raty 1-4) oraz za 2020 r. (50% raty 2 oraz raty 3 i 4). Na zaległości zgodnie z przedstawioną dokumentacją nie zostały wystawione tytuły egzekucyjne.

Odpowiedzialność ponosi samodzielny referent ds. poboru podatku.

- b) wystawienia tytułów wykonawczych na zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (w przypadku 5 dłużników na 5 objętych próbą kontroli) na kwotę co najmniej 19.899,08 zł (strony 87-88 protokołu kontroli),

Kontrolujący ustalili, że nie wystawiono tytułów wykonawczych na powyższą kwotę, pomimo nieuregulowania tych zaległości w terminie.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi samodzielny referent ds. gospodarki odpadami i gospodarki mieszkaniowej.

7) w zakresie wydatków budżetowych i zamówień publicznych

- nieprawidłowe oszacowanie w dniu 19 grudnia 2019 r. wartości zamówienia na zadanie pn. „Zarządzanie obiektem użyteczności publicznej – stadion miejski w Nowem przy ul. Sportowej 1.”, poprzez nieuwzględnienie okresu na jaki zostało udzielone zamówienie (strona 109 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/III.2/19-26),

Wartość przedmiotowego zamówienia została ustalona w wysokości 145.063,50 zł netto (33.644,15 euro). Podstawą ustalenia wartości zamówienia wartość usług

udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych. Zgodnie z rozdziałem 4 Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia termin wykonania zadania został ustalony od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2021 r. Umowa z wykonawcą została w dniu 20 stycznia 2020 r. na okres od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2021 r.

W myśl art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (obowiązującej w czasie prowadzenia postępowania, aktualnie art. 28 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych), podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Ustalenia wartości zamówienia dokonał podinspektor ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków pozabudżetowych. Opisana nieprawidłowość nie miała wpływu na obowiązek stosowania przepisów Prawa zamówień publicznych właściwych dla zamówień, których wartość jest większa od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8. (221.000,00 euro).

Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości, stosownie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (aktualnie art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych), jest Burmistrz Nowego, który nie powierzył pisemnie wykonywania zastrzeżonych dla niego czynności związanych z przygotowaniem postępowania innym pracownikom urzędu.

- dokonanie istotnej zmiany umowy PN/9/2020 z dnia 25 września 2020 r. w sprawie udzielenia zamówienia pn „Budowa drogi gminnej 030307C w miejscowości Osiny, Głodowo” (sygn. post. IKS.271.11.2020.MC), w drodze aneksu Nr 1 podpisanego w dniu 29 października 2020 r., poprzez przedłużenie terminu wykonania przedmiotu zamówienia o 53 dni - z 31 października 2020 r. do 23 grudnia 2020 r., z naruszeniem zasad jej dokonywania (strona 112 protokołu kontroli, akta kontroli Nr: 21/21/III.2/27-32),

W dniu 14 października 2020 r. do Urzędu Gminy wpłynął wniosek wykonawcy o wydłużenie terminu realizacji ww. zadania. Prośba została umotywowana przedłużającą się procedurą wyboru najkorzystniejszej oferty oraz niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi (opady deszczu). Do wniosku nie załączono żadnej dokumentacji potwierdzającej okoliczności, które w ocenie wykonawcy uprawniały do zmiany terminu zakończenia realizacji zawartej umowy.

Burmistrz Nowego, zawarł w dniu 29 października 2020 r. aneks, wprowadzający zmianę w postaci przesunięcia terminu zakończenia robót o 53 dni. Zawarcie ww. aneksu nastąpiło na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych w związku z § 5 ust. 3 umowy PN/9/2020 z dnia 25 września 2020 r.

Zamawiający określił precyzyjnie w umowie warunki dopuszczające jej zmianę. Stosownie do § 5 ust. 3 umowy PN/9/2020 z dnia 25 września 2020 r., Zamawiający przewidział możliwość przedłużenia terminu zakończenia robót w przypadku zmiany powszechnie obowiązujących przepisów prawa, jeżeli ich zmiana wymagała modyfikacji umowy w zakresie terminu jej realizacji.

Zatem przesłanki poniesione przez Wykonawcę we wniosku z dnia 14 października 2020 r. nie stanowiły podstawy do wydłużenia terminu zakończenia prac.

Ponadto należy wskazać, że zmiana terminu realizacji umowy (wydłużenie czasu realizacji prac) jest istotną zmianą warunków umowy, dokonaną z naruszeniem przepisu art. 144 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych

(aktualnie art. 455 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych).

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Burmistrz Nowego, który zawarł ww. aneks.

8) w zakresie udzielonych dotacji

- udzielenie w latach 2019-2020 dwóch dotacji celowych Gminnej Spółce Wodnej w Nowem, w łącznej kwocie 90.000,00 zł z naruszeniem zasad udzielania dotacji (strony 124-126 protokołu kontroli, akta kontroli Nr 21/21/III.2/67-79),

Kontrola prawidłowości udzielania dotacji celowych na cele publiczne dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych wykazała, że w latach 2019-2020 z budżetu Gminy Nowe przekazane zostały dwie dotacje celowe do Gminnej Spółki Wodnej w Nowem na łączną kwotę 90.000,00 zł, z przeznaczeniem na renowację rowów. Dotacje zostały zaplanowane w budżecie Gminy na 2019 r. oraz 2020 r. w dziale 010 „Rolnictwo i łowiectwo”, rozdziale 01009 „Spółki wodne” § 2830 „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych”. Udzielenie dotacji nastąpiło na podstawie umów z dnia: 1 kwietnia 2019 r. oraz 10 marca 2020 r. zawartych pomiędzy Gminą Nowe, a Gminną Spółką Wodną w Nowem.

Dotacje przekazano w dwóch transzach w dniach: 2 kwietnia 2019 r. i 31 maja 2019 r. oraz 10 marca 2020 r. i 15 czerwca 2020 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, że udzielenie i przekazanie dotacji ww. Spółce Wodnej nastąpiło z naruszeniem obowiązujących zasad udzielania tychże dotacji, bowiem Burmistrz Nowego zawarł ww. umowy, pomimo tego, że Rada Miejska w Nowem nie podjęła stosownej uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowych spółkom wodnym, trybu postępowania i sposobu ich rozliczenia, wymaganej art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, obowiązującej na dzień zawarcia umów.

Ustalono, że powyższe dotacje udzielone zostały na zasadach określonych w uchwale Nr XIX/123/12 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 21 marca 2012 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na rzecz spółek wodnych, trybu postępowania przy udzielaniu dotacji na rzecz spółek wodnych i sposobu ich rozliczania, która została podjęta na podstawie art. 164 ust. 5a i 5c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Powyższa ustawa została uchylona z dniem 1 stycznia 2018 r., w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Ustawodawca wprowadzając nowe regulacje nie ustanowił przepisów przejściowych, dotyczących utrzymania w mocy dotychczasowych uchwał w sprawie udzielania z budżetu dotacji celowych dla spółek wodnych. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r., niezbędne było ponowne określenie przez organ stanowiący zasad udzielania dotacji, w oparciu art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość jest Burmistrz Nowego, który podpisał umowy z Gminną Spółką Wodną w Nowem w dniach 1 kwietnia 2019 r. oraz 10 marca 2020 r.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, które nie zostały usunięte w trakcie wykonywania czynności kontrolnych, proszę Pana Burmistrza o podjęcie działań, które wyeliminują wszystkie nieprawidłowości z prac podległych służb, usprawnią ich działalność oraz zapobiegają ich powstawaniu w przyszłości.

Wobec powyższego proszę o:

1. Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, zgodnie z art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.) mając na uwadze wytyczne zawarte w komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie „Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych” (Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84), poprzez:
 - a) powierzenie Skarbnikowi oraz Głównemu Księgowemu Urzędu odpowiedzialności za wykonywanie obowiązków wskazanych w art. 54 ust. 1 w związku z art. 54 ust. 8 ustawy o finansach publicznych,
 - b) prawidłowe nawiązywanie stosunku pracy z: Dyrektorem Centrum Kultury „Zamek” oraz Kierownikiem Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem poprzez ich powoływanie na czas określony, stosownie do treści art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 194 ze zm.),
 - c) podejmowanie działań przewidzianych w art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1282), w przypadku stwierdzenia naruszenia przez pracownika samorządowego któregokolwiek z zakazów, o których mowa w art. 30 ust. 1 przywołanej ustawy, tj. wykonywania zajęć pozostających w sprzeczności lub związanych z zajęciami, które pracownik wykonuje w ramach obowiązków służbowych, wywołujących uzasadnione podejrzenie o stronniczość lub interesowność,
 - d) zaprzestanie powierzania pracownikom Urzędu Gminy w Nowem obowiązków dotyczących kontrasygnowania oświadczeń woli mogących skutkować powstaniem zobowiązań finansowych Gminy Nowe w okresie nieobecności Skarbnika Gminy Nowe, mając na uwadze, że zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372) wyłącznie Skarbnik Gminy upoważniony jest do udzielania innym osobom upoważnienia w przedmiotowym zakresie,
 - e) zaprzestanie powierzania pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku podinspektora ds. księgowości budżetowej w Referacie Budżetu i Finansów prowadzenia zarówno gospodarki drukami ścisłego zarachowania (w tym czekami gotówkowymi), jak i obsługi kasowej Urzędu Gminy w Nowem oraz sporządzania przelewów bankowych drogą elektroniczną i drogą ręczną na podstawie zatwierdzonych do wypłaty dokumentów finansowych, w sytuacji, gdy zgodnie z przepisami obowiązującej w jednostce instrukcji kasowej pracownik jest upoważniony do pobierania gotówki z rachunków bankowych jednostki,
 - f) określenie w regulacjach wewnętrznych obowiązujących w Urzędzie Gminy w Nowem, zasad rozliczania pracowników z pobranych czeków oraz ich egzekwowanie,
 - g) przestrzeganie przepisów „Polityki Ochrony Danych” wprowadzonych zarządzeniem Nr 275/2018 Burmistrza Nowego z dnia 8 czerwca 2018 r., zgodnie z którymi użytkownicy systemów informatycznych powinni posiadać imienne konta z hasłami dostępu,
 - h) dokonywanie co najmniej raz na kwartał okresowej kontroli uprawnień i kont użytkowników, w celu weryfikacji, czy użytkownicy posiadają uprawnienia adekwatne do wykonywanej pracy w systemach informatycznych, stosownie do zapisów obowiązującej od 8 czerwca 2018 r. „Polityki Ochrony Danych” (punkt 17.1),
 - i) zaprzestanie przechowywania środków identyfikacji elektronicznej (kart oraz numerów PIN), służących do akceptacji dyspozycji przelewów w ramach usług bankowości elektronicznej w pomieszczeniu kasy, mając na uwadze zapisy umowy z dnia 27 marca 2013 r. o usługi bankowości elektronicznej oraz „Polityki Ochrony Danych” obowiązującej od dnia 8 czerwca 2018 r. (punkt 11.9),

- j) wzmocnienie nadzoru nad zadaniami realizowanymi przez Referat Budżetu i Finansów Urzędu Gminy z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości poprzez egzekwowanie od Skarbnika Gminy obowiązku sprawowania nadzoru i kontroli nad ww. Referatem, zgodnie z zakresem zadań Skarbnika określonym w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Nowe (zarządzenie Nr 206/2020 Burmistrza Nowego z dnia 30 września 2020 r.),
 - k) sporządzanie raportów kasowych wyłącznie przy wykorzystaniu systemu informatycznego wskazanego w obowiązujących w Urzędzie Gminy w Nowem zasadach (polityce) rachunkowości, wprowadzonej zarządzeniem Nr 204/2017 Burmistrza Nowego z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości,
 - l) przestrzeganie obowiązku dokonywania wydatków budżetowych w granicach kwot określonych w planie finansowym, zgodnie z zasadami wydatkowania środków publicznych określonymi w art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.),
 - m) wzmocnienie nadzoru nad Centrum Kultury „Zamek” oraz Gminną Biblioteką Publiczną w Nowem, poprzez egzekwowanie od Zastępcy Burmistrza obowiązku sprawowania nadzoru nad działalnością ww. jednostek, zgodnie z zakresem zadań Skarbnika określonym w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Nowe (zarządzenie Nr 206/2020 Burmistrza Nowego z dnia 30 września 2020 r.),
 - n) niedopuszczenie do kumulowania urlopu wypoczynkowego wbrew obowiązującym przepisom prawa, skutkującym obciążeniem budżetu wydatkami z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, mając na uwadze, że zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 przywołanej ustawy wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny oraz udzielanie urlopów na zasadach wynikających z przepisów działu siódmego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1320 ze zm.).
2. Przechowywanie zatwierdzonych roczne sprawozdań finansowych przez okres co najmniej 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie, stosownie do art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.).
 3. Dokonanie aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości w zakresie konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”, prowadzonego w księgach rachunkowych budżetu oraz 142 funkcjonującego w księgach rachunkowych jednostki, zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 3 lit. a i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.).
 4. Rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie konta 101 „Kasa”, zgodnie z przepisem art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) w powiązaniu z art. 20 ust. 2 tej ustawy, tj. na podstawie dowodów księgowych.
 5. Rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych budżetu Gminy poprzez respektowanie zasady ciągłości bilansowej oraz zapewnienie automatycznej kontroli ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald, przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera, zgodnie z art. 13 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.).
 6. Przestrzeganie zasad funkcjonowania kont zawartych w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych,

- państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze treść art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) oraz zapisów obowiązujących uregulowań wewnętrznych w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, w szczególności poprzez:
- a) prowadzenie ewidencji na kontach 222 „*Rozliczenie dochodów budżetowych*” zgodnie zasadami określonymi w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia,
 - b) prowadzenie ewidencji na kontach 223 „*Rozliczenie wydatków budżetowych*” zgodnie zasadami określonymi w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia,
 - c) prowadzenie ewidencji na kocie 139 „*Inne rachunki bankowe*” zgodnie z zasadami określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia, mając na uwadze uregulowania wewnętrzne wynikające z obowiązujących zasad rachunkowości, wprowadzonych zarządzeniem Nr 204/2017 Burmistrza Nowego z dnia 27 lipca 2017 r.
 - d) prowadzenie ksiąg pomocniczych do konta 224 „*Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich*” tj. w sposób umożliwiający ustalenie rozliczeń z poszczególnymi beneficjentami z tytułu przyznanych dotacji, zgodnie z zasadami prowadzenia tego konta wskazanymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia
7. Ujmowanie w księgach operacji gospodarczych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342).
 8. Ujmowanie zaangażowania wydatków budżetowych jako etapu rozliczeń poprzedzającego płatność, stosownie do przepisu art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305).
 9. Prawidłowe klasyfikowanie dochodów i wydatków zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.).
 10. Prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań wobec pracowników, należności i zobowiązań z tytułów publiczno-prawnych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych w Urzędzie Gminy w Nowem na zasadach określonych w art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.).
 11. Prawidłowe sporządzanie sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, poprzez przestrzeganie obowiązku wykazywania w tym sprawozdaniu stanu środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych, stosownie do przepisu § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 ze zm.) w związku z § 22 ust. 1 załącznika Nr 36 do ww. rozporządzenia.
 12. Sporządzanie jednostkowych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki i jako organu, stosownie do przepisu § 6 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U.

- z 2020 r., poz. 1564 ze zm.), w terminach wskazanych w załączniku Nr 40 do tego rozporządzenia.
13. Wykazywanie w aktywach bilansu Urzędu Gminy oraz bilansu z wykonania budżetu Gminy stanu środków pieniężnych w wysokościach zgodnych z ewidencją księgową, zgodnie z art. 46 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.).
 14. Terminowe regulowanie zobowiązań przez jednostkę, zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.).
 15. Ustalanie nadwyżki niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu na ostatni dzień roku budżetowego, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach”, zgodnie z przepisem art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.).
 16. Ustalanie wolnych środków z zastosowaniem zasad wskazanych w przepisie art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.).
 17. Egzekwowanie od Dyrektora Centrum Kultury „Zamek” w Nowem oraz Kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowem, przekazywania w terminie do dnia 20 października danego roku informacji w zakresie wnioskowanej kwoty dotacji, zgodnie z uchwałą Nr XI/60/11 Rady Miejskiej w Nowem z dnia 30 sierpnia 2011 roku w sprawie trybu pracy nad projektem uchwały budżetowej.
 18. Konsekwentne podejmowanie czynności zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości poprzez wystawianie tytułów wykonawczych po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1, art. 15 § 1 w związku z art. 26 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 ze zm.).
 19. Ustalanie wartości zamówień publicznych z należytą starannością, tj. zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2019 ze zm.).
 20. Dokonywanie istotnych zmian treści umów, wyłącznie wtedy, gdy zamawiający przewidział możliwość wprowadzenia zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia, w postaci jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych postanowień umownych, zgodnie z art. 455 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.), a postanowienia te spełniają warunki określone w tym przepisie.
 21. Udzielanie dotacji z budżetu Gminy spółkom wodnym, z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji, wyłącznie w oparciu o uchwałę Rady Gminy, określającą zasady udzielania ww. dotacji, wydaną na podstawie przepisów art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624 ze zm.) z zachowaniem zasad wydatkowania dotacji wskazanych w przepisie art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.), ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania terminu ich wykorzystania. Opracowanie i przedłożenie

Radzie Miejskiej w Nowem projekcie uchwały spełniającego wymogi określone w przepisach ww. ustawy.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 powołanej na wstępie ustawy, uprzejmie proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia.

Przekazanie informacji o wykonaniu zaleceń pokontrolnych niezgodnych z prawdą podlega karze określonej w art. 27 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Stosownie do art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Zastrzeżenia wnosi się za pośrednictwem Prezesa Izby na warunkach określonych w art. 9 ust. 4 i 5 ustawy.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Bydgoszczy

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Miejskiej w Nowem
2. Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy, Zespół Zamiejscowy w Toruniu